

KIAADÓHIV. SZERKES. ÉJEL. ELŐFIZ. Egy hóra.

Cenzurat: Suci

381

Dr. Ramasetter Róbert
I. Disztér 2. II. 8.
Budapest

XI. évfolyam 94. szám

1928. április 28. Szombat
5688 ljjár 8

KELELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

**SPORT-
szaküzlet**

Sparta

Cluj, Calea Victoriei 5.
Telefon 10-30.

Orléai vállalatok. - Helyszínen ingyen.

Törvény a korrupció ellen

Nem szokott meglepetést kelteni, ha a lapokban hír jelenik meg arról, hogy a kormány valamilyen új törvényjavaslatot készít a parlament elé terjeszteni. A kormány valóságos gátri üzemé alakította át a parlamentet és a törvényhozó közéletet. Egy-egy ciklus alatt vagontelben szállítják ki a megszavazott törvényeket úgy hogy eggyel több, vagy kevesebb törvény igazán nem szármik. Most azonban egy olyan új törvényjavaslat készülését harangozzák be a bukaresti lapok, amelyeknek hallatára egy pillanatra a legbizartabb állampolgár is megüldöve kapja fel a fejét.

Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a kormány törvényjavaslatot készít a vesztegetések ellen, amelynek paragrafusai egyforma szigorral fognak lesújtani azokra, akik a baksist elfogadják és akik a baksist adják. Ennek a törvényjavaslatnak a megszavazása talán simán fog menni, hiszen senkinek sincs bátorsága ahhoz, hogy a törvényhozó testületet podiumán nyitán a korrupció ideológiája mellé szegődjék, de a törvény gyakorlati alkalmazása alighanem komoly társadalmi ellenállásba fog ütközni, hiszen ma nálunk a baksis olyan intézmény, amelyre tíz és tizezer embernek egzisztenciája van felépítve.

Ha ez a törvény nem buktatja meg a kormányt, akkor élete végéig kényekedve szerinti hozhat olyan törvényt, amelyben épen akar, mert hiszen nem találhat ki olyan törvénytervezetet, amely súlyosabban és vésthozóbban nyúlna be polgárai nagytömegének egzisztenciájába, mint a most készülő vesztegetési törvény. Minden bajok közül, amelyek az ország gazdasági életét fojtogatják, a legsúlyosabb a korrupció, amelynek termésciről egész köteteket lehetne írni. Szép a kormánytól, hogy végre ennek a kérdésnek is figyelmet szentel, mert eddig igazán úgy látszott, hogy a kormány ezt az álláspontot a lehető legrendbentővőnek tartja és eszeágában sincs ellene tenni valamit.

De azt hisszük, rossz helyen fogta meg a kérdést, ha egyáltalában komolyan ki akarja tiltani a korrupciót. Mert nagyon nehéz elhinni, hogy egyetlen törvényvel meg lehessen változtatni a hosszú esztendőknél alatt begyepesedett és a szokás alapján törvényvé vált közszellemet. A bürokrácia egész apparátusát fenekestől fel kell forgassa, ha valami eredményt akar elérni. Olyan fizetést kell adjon tisztviselőinek, amiből a tisztviselő családjaival együtt tisztességesen meg tud élni és ne legyen kénytelen „mellékkeresetre” gondolni. A tisztességesen megfizetett tisztviselőket pedig rá kell nevelje arra, hogy az állam, a polgárok összessége és az állami hivatal nem egy kigondoló apparátus, amely azon töri a fejét, hogyan zaklassa és nehezítse meg az életét a közönségnek, hanem a polgárok összessége a maga pénzéből azért tartja fenn a hivatalokat, hogy minél gyorsabban és minél kevesebb utánjárassal szolgálják ki a közönséget.

Rá kell nevelje az állami hivatalnokokat arra, hogy az aktáknak és kérvényeknek légiói automatikusan és fű-

gőn kell vándoroljanak asztalról-asztalra, míg várakják az utolsó stemplit is anélkül, hogy ezen a természetes uton az aktatulajdonos külső segítségére szorulódnak rá. Át kell nevelni a közszellemet arra, hogy az irások, amelyek az állam a mozgási és foglalkozási lehetőségek megadásának előfeltételekén kér, jogosan jár annak, aki az erre vonatkozó törvények által előírt követelményeknek megfelel és nem ajándékba kapja azt a különböző hivataloktól.

Végülkül lehetne folytatni a példákat, amelyek mind azt igazolják, hogy a helyzet sokkal súlyosabb, mintsem remélni lehetne, hogy egy egyszerű törvény ketté tudja vágni a gordiuszi csomót. De különben is a jelenlegi kormány-nak elég ideje volna már ahhoz, hogy a

korruptió kiirtásának lassabb, de biztosabb fegyveréhez nyuljon és mert ezt nem tette, egészen indokolt a bizalmatlanság minden erre irányuló olyan akcióval szemben, amely a jelenlegi kormány részéről indult ki.

Nem lehet tehát rossznéven venni, ha némi szépsésszel nezzük ezt az egész purifikálási akciót. Ez a kedélyes alapon intézményesített baksis-rendszer, már csak megmarad addig, míg a kormány át nem adja helyét azoknak, akiknek programjában a korrupció kiirtása az egyik legsarkalatosabb pont és akik egész tudományos felkészültségüket és szociológiai képességeiket akarák szolgálataiba állítani ennek a tulontul súlyos szociális probléma gyökeres megoldásának.

A kormány nem fogja megakadályozni a gyulafehérvári nagygyűlést

A nemzeti parasztpárt kijelölte, hogy mely megyék delegátusai, melyik nagygyűlésen vesznek részt

Bucaresti Bukarest, április 27. Az Új Kelet (M.) jelentette tegnap az Új Kelet, hogy Duca belügyminiszter hazaérkezett. Az összes fővárosi ellenzéki lapok tudni vélték, hogy Duca legfőképpen azért kereste külföldi útján Titulescuval a találkozást, hogy kikérje tőle véleményét a gyulafehérvári gyűlésre vonatkozólag. Duca az iránt érdeklődött állítólag, vajon külföldön milyen hatást keltené a gyulafehérvári gyűlés betiltása.

E hírek alapján az egész politikai közvélemény bizonyosra vette, hogy a tegnapi esti minisztertanácsnak egyik legfontosabb pontja a gyulafehérvári gyűlés engedélyezésének, vagy betiltásának megvitatás lesz. Ez azonban nem következett be, a minisztertanács szóba sem került a gyulafehérvári kérdés. Épen ezért a minisztertanács ülése nagy meglepetést keltett és a fővárosi sajtóban ezzel kapcsolatban különböző verziók keltek szárnyra.

Döntés előtt

Egyik verzió szerint a gyulafehérvári gyűlés ügye azért nem került szóba, mert a kormány már határozott ebben a kérdésben, de határozatát csak az utolsó pillanatban kívánja nyilvánosságra hozni. A másik verzió szerint a kormány határozatával várni akar mindaddig, míg a nemzeti parasztpárt engedélyt kér a gyulafehérvári gyűlésre. Legérősebben a harmadik verzió tartja magát, amely szerint a kormány egyáltalában nem akar akadályokat gördíteni a gyulafehérvári gyűlés megtartása ellen.

A Lupta mai számában egy beszélgetést közöl, amelyet a lap munkatársa egy Bratianna Vintila közvellen környezetéhez tartozó liberális politikussal folytatott, aki a következőket mondotta:

A kormány nem engedélyez és nem akadályoz

— A kormánynak nincs mit megengednie, mert a nemzeti parasztpárt nem kért semmiféle engedélyt sem kongresszusra, sem nagygyűlésre. A kérdés csak az lehet, vajon a kormány magasabb állami szempontok miatt megfogja-e akadályozni a készülő manifesztációt.

— Ha tölem kérnének véleményt, azt

mondom, hogy nem kell megakadályozni a nemzeti parasztpárt működését. Most jöttem haza Erdélyből, amelynek különböző részein jártam és alaposan tanulmányoztam a lakosság érzelmeit. Biztosíthatom arról, hogy mindenütt teljes a nyugalom.

— Mi a véleménye a kormány többi tagjainak és milyen határozatot fog hozni a kormány?

— Azt hiszem, hogy a miniszterek nagyrésze osztja véleményemet és hogy a kormány nem fogja sem megakadályozni, sem megengedni a gyulafehérvári nagygyűlést. Maniu Gyula, véleményem szerint egy új hibát követ el, ha megtartja ezt a kongresszust és ezt a nagygyűlést. Nagyon téved Maniu abban, ha azt hiszi, hogy nálunk lehetséges a kormányt uccai tüntetésekkel megbuktatni. És ha, ami ugyan ki van zárva, siker koronázná az akciót, rossz precedens teremtene épen a nemzeti parasztpárt szempontjából.

Mindenképen megtartják a gyulafehérvári gyűlést

A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja rövid néhány sorban válaszol erre a nyilatkozatra, amelyben újból leszögezi, hogy a nemzeti parasztpárt minden körülmények között megtartja a gyulafehérvári gyűlést, amelynek sikerében egy pillanattal sem kételkedik.

Bizonyos politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy a kormány valamilyen formát fog találni arra, hogy meg május 6-ka előtt átadhassa helyét a nemzeti parasztpártnak. Ezek a politikai körök, úgy hiszik, hogy Maniu Gyulával közölték is már, hogy a kormány hajlandó átadni a helyét, legalább is erre magyarázzák a nemzeti parasztpártnak azt a kijelentését, hogy a gyulafehérvári nagygyűlést minden körülmények között megtartják, akkor is, ha időközben a nemzeti parasztpárt kormányra kerülne.

A nemzeti parasztpárt utolsó utasításai

Itt említhetjük meg, hogy Maniu Gyula ma hosszabb megbeszélést folytatott Mihalecheval, akivel véglegesen meg-

egyeztek a gyulafehérvári nagygyűlés előkészítési munkálatainak utolsó simításaira vonatkozólag. A megbeszélések után a következő utasítást fogalmazták meg, amelyeket a nemzeti parasztpárt összes tagozatainak elküldenek:

„Felhívatnak a nemzeti parasztpárt megyei tagozatai, hogy:

1. az alapszabályok 36. paragrafusa értelmében delegátusokat küldjenek a gyulafehérvári kongresszusra azokkal a párttagokkal együtt, akik a maguk jóvoltából is részt akarnak venni.
2. Minden erejükkel azon legyenek, hogy a bukaresti, jasi, csernovitzi és brailai pártgyűléseken résztveghessenek.
3. A bukaresti nagygyűlésen a következő megyék delegátusai jelenjenek meg: Ilfov, Vlasca, Teleorman, Ialomita, Arges, Dambovitza, Muscel, Buzau, Prahova, Constanza, Durostor és Galicera.
4. Jasiba mennek az összes moldvai és besszarabiai megyék delegátusai, Covurlui, Tutova, Putna, Tecuci, Cetatea Alba, Ismail és Cahul megyék kivételével.
5. Csernovitzba mennek a bukovinai megyék és Hotin megyéknek kiküldöttei.
6. Braiába mennek Braila, Covurlui, Putna, R-Sarat, Tecuci, Cetatea-Alba, Ismail, Cahul és Tulcea megyék delegátusai.

III. Az összes delegátusok és a párt-nak azok a tagjai, akik részt szándékoznak venni a gyulafehérvári kongresszuson, felkéretnek, hogy érkezésük pontos idejéről Pop Juan gyulafehérvári képviselő urat értesítsék hogy elhelyezésük körül fenakadás ne történjék.

— Angliában rengeteg orosz propaganda-filmet koboztak el. Londonból jelentik: A belügyminiszter rendeletére rengeteg orosz propaganda-filmet koboztak el amelyek a szovjeturalom viszonyait szenációnesen tárják fel és propagandát igyekeznek csinálni a szovjetviszonyokról.

1928. április 26.

...mánya
...kkocsi
...seégek

TARTÓSZÁRUK

...delljei
...OSKA

...les
...ban
...g. Ferd. 12.

Kedvező
fizetési
feltételek

...Arke...
...mellét áh és
...ával. Dobe az
...t foltoz.)
...Huszonég, hím-
...m, huszonnégy.
...negint elcitettem
...zsákot.) Chesz-
...e, még megsért-

...a küszöböt Dobe
...ovább vág.)
...küszöb fái, de
...d a küszöböt és
...tottaiku gyerme-
...Hát Cipe már

...óraban legyen
...és te jól tud-
...er megvágja a
...verek hasított
...gy teszel, mint-
...id, mintha nem
...él volna fel-
...embernek tud-

...egyszerű ember
...nem tudom
...egy emberi te-
...sitani az ajkát,
...asogatnak. Ami
...született. De
...tközni, az asz-
...an énjújak.
...ülj le a másik
...kezédbé ezt a
...ért hogy nem
...m ülhetsz tet-
...tem vagy. Vi-
...al istennek van
...ak a pamukot
...gatnak. A férfi
...ét leejti az
...hogy hirtelen
...egy kicsit...
...csöndben.)
...broszteni em-
...kor, ments is-
...mulhat ebből

...lön

...lényeges
...éa már

...nylik.

...légeknek
...szolgát,
...szátmárton)

1918 **Jubileumi** 1928
év

Minden vevő kap
szép emléktárgyat

FISCHER

üvegudvar, Cluj

1918 **Jubileumi** 1928
év

**Amerika Franciaország
kizárásával akarja megkötni a
háboruellenes paktumot**

**Az amerikai kormány a francia szerződés tervezetet
összeegyeztethetetlennek tartja az amerikaival**

Washington, április 27. Az államkormány tanulmányozta a francia háboruellenes szerződés tervezetet és arra a megállapodásra jutott, hogy a francia szöveg homlokegyenest ellenkezik az amerikai tervvel és a kettőt majdnem lehetetlen összeegyeztetni. Kellog külügyi államtitkár felkérte az angol és német nagykövetet, fejtse ki kormányaiknak újabb az amerikai álláspontot és ajánlják azt elfogadásra. A francia, olasz és japán nagykövettel

is tanácskozott a külügyi államtitkár, akinek az a célja, hogy Németországot, Angliát, Olaszországot és Japánt megnyerje az amerikai felfogás számára és így kényszerítse Franciaországot saját tervének eljöttére. Nincs kizárva az a megoldás sem hogy a háboruellenes paktumot Franciaország kizárásával kötnék meg, ha Franciaország nem akarná magáévá tenni az amerikai tervet.

**A francia szocialisták a polgári
demokratákkal szavaznak
együtt a pótválasztásokon**

**Paul Bontour szocialista képviselő nyilatkozik a polgári
pártokkal való együttműködésről**

Páris, apr. 27. Igen, mi francia szocialisták, a második, a döntő turnusban együtt szavazunk a hagyományos polgári demokrata párttal: a radikál-szocialistákkal. Megtaláltuk a közös programot, melynek alapján együttműködünk a polgárság haladó pártjával. Ez a közös alap a szindikalizmus, a szakszervezeti program:

A C. G. T., a minden politikától és magától a szocialista párttól független francia szakszervezeti tanács, igen szerencsés politikát követ a világháború óta. Összpontosította minden támadóerejét kevés meghatározott és elérhető pontra, konkrét, fogalmazású követelésekre, miket könnyen megért a tömeg és miket módjában áll egy megfelelő törvényhozással megvalósítani. Ujévkor anélkül, hogy bármely politikai párt tanácsát kikérte volna, a C. G. T. mint egy rádiumsugárzó napfényt bocsátotta ki programját: Imho, ezt kívánja a dolgozók világa:

stabilizációt, azonnali szanálást, alkotmányreformot, kollektív szerződéseket, trösztök és kartellek el-

lenőzését, egységes iskolát, munkásbiztosítást.

De mindezt nem holnapután, nem távol holnapokon: nem a mesés 2000 évre, de 1928-ra és a következő évekre: azokra az évekre, melyekre most leadjuk szavazatunkat: azoktól a férfiaktól, akikre most szavazunk! — És akkor, mintha egybehívó trombitaszó harsant volna meg, mindenki, aki haladni akar, mindenki aki balpárti, munkások és polgárok egyaránt siettek azt felelni: „Veletek vagyok!”

A francia szociáldemokrata párt tulajdonképpen átérti a praktikus szakszervezeti program roppant jelentőségét és

nem hajlandó a való gyakorlati élettől elszakadni, pusztán hagyományos tiszteletből némely kivételesen új dologra és doktrína iránt, aminek például a munkásosztály kényeszerű tehetetlensége a kapitalista rend keretei között, mely szerint a jelen állapotot javítani nem, azt csak felborítani lehet.

Híszén ha ebbe a gőzkörbe akarnánk beburkolózni, akkor mindenesetre át kellene lépni a kommunista pártba; — de még akkor is azt kellene előbb elvárjunk, hogy az a kommunista párt változzon meg gyökerestül és tartsa magát legább a saját frázisaihoz, melyek szerint ő a megalkuvás nélkül való igazi forradalom pártja, hogy hagyja abba a szent hazudozásait és hogy ne álljon módjában az embernek minduntalan kommunista delegációkba ütköznie miniszteri várótermekben! A francia szocialista párt túlnyomó többsége nem megvalósíthatatlan ábrándokat akar szólni, hanem a tényleges lehetőségekhez szabott gyakorlati politikát követel.

Kimondom bátran:

szívvel örvendek annak, hogy csatlakozott a C. G. T. programjához a polgári baloldal.

Mindenkit örömmel látok a harci sorokban, mikor Franciaország javáért, a francia nép jólétéért folyik a küzdelem: soha nem lehetünk túlságosan sokan! Egyes nevek, váratlan meglepő harciársak — talán gondolkodóba ejtenek. A közös alaphoz való csatlakozás jó dolog; még jobb azonban a tett, mely a programot kövesse. Az egyéni-kénti kerületi választásnak sok hibája mellett megvan az a roppant előnye, hogy lehetővé teszi hogy a választó képviselőjét egyénileg közvetlenül ragadhassa meg. Az egyénileg választott követ önszemélyében felelős. Ő maga lép a választó elé, meztelen karddal, emelt sisakkal, személyi előnyeivel és hibáival, egész multjával — és egész jövőjével. Igéretet, fogadkozást amennyit érnek, amennyit ő maga, az ő maga személye ér a harcban, melyben minden egyének fontossága van.

Harc — küzdelem — kard — sisak — trombitaszó. Képek ezek és hason-

latok. Mert harc a politika, küzdelem a demokratikus parlament munkája. Jó harc és jó küzdelem, mely a népparlament fogalmából önként következik, ahol egy ország népe maga akarja önkézen tartani végzetét, eleven hittel a parlament hatásos voltában telve lelkesedéssel politikai ideáljaiért, éberen és energikusan, hogy

ellenőrizze a végrehajtó hatalmat és résen legyen mindennemű fascista diktatórikus merénylet ellen, mely a nép szabad hatalmát veszélyeztetheti.

De ez a harc, ez a küzdelem, melynek minden résztvevője francia, kiket mind egygyé fűzött a nagy háború négy esztendő szenvedése, nem szabad, hogy vad gyűlöletté, vagy kicsinyes gyűlölködéssé, aljas haraggá fajuljon a szembenálló felek között.

A magam részéről sajnálom az 1924 május 11-iki baloldali kartel időelőtti megbomlását, sajnálom hogy nem volt elegendő ereje mindvégig kormányon maradni, vagy teljesen visszavonulni, másoknak adni át a hatalmat, hogy így hathatósabban készíthesse elő az új választásokat és a baloldali egyöntetűbb uralmát. De bármilyen történet legyen: most tiszta bort öntsünk a pohárba!

Vagy ellenzékiek vagyunk, akkor mányos ellenzék, nemzeti érzésű ellenzék de határozott, törhetetlen, céltudatos ellenzék; vagy pedig kormány, de akkor egyöntetű kormány, mely baloldali programot baloldali politikusokkal, határozottan, teljesen akar és fog megvalósítani.

Egységes baloldal, melynek közös alapja a C. G. T. gazdaságpolitikai, alkotmánytűjtő programja. Szindikalizmus a motor; belőle aradjon a lelkesítő erő.

**Tréfából egy kézitáskát
tettek a zsebébe és majdnem elitettek
lopásért egy őrmestert**

Cluj-Kolozsvár, április 27. Az Uj Kelet tud.: Érdekes pör játszódott le a kolozsvári hadbírószámban, amelynek vádlottja, Scheffer György nagybányai gyalogos őrmester súlyos tévedésnek esett majdnem áldozatul. Scheffer lopás gyanújával állított a hadbírószámba Scheffer az elmúlt évben részegen távozott egy vendéglőből. Eltávozásával egy időben elűnt a tulajdonos lányának, Schönfeld Olga-nak néhány száz lejt tartalmazó kézitáskája. A vendéglős néhány napi keresgélés után megtette a bűnvádi feljelentést. A megindított vizsgálat során a lány kézitáskáját megtalálták Scheffer-nél, aki azonban nem költötte el a pénzt, hanem a kézitáskát tartalmával együtt őrizte megánál.

Scheffer ellen megindult a vizsgálat, amelynek ma volt a befejezése a kolozsvári hadbírószámban. A védelemnek néhány tanúja vonult fel, míg a vádat csak a vádirat képviselte. A tanúk, Scheffer néhány katonatársra egyöntetűen azt igazolták, hogy Scheffer a mulatásra következő napon megkérdezte azokról, akikkel együtt töltötte az éjszakát, tudják-e, hogy hogyan került a zsebébe a kézitáska?

A tanúvallomások ezt vélték igazolni, hogy Schefferrel mulatótársai rossz tréfát csináltak és amikor annyira részeg volt, hogy semmit sem tudott magáról, zsebébe tették a vendéglős lányának kézitáskáját. Ezt igazolta az is, hogy Scheffer-nél néhány nappal az eset után hiánytalanul megtalálták a pénzt.

A vád- és vedbeszéd megkérdezése

után a hadbírószámba beigazolták látták, hogy Scheffer vád alá helyezése tévedés volt és felmentette az őrmestert a vád és annak következményei alól.

Mottó:
**Zongora vétel
bizalom dolga**

Legnagyobb garancia erre az 58 év óta fennálló

Triska I. cég

cég kitűnő hírneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — Förster világmárka vezérképviselete.

Zongorák

kaphatók hosszabb részletfizetési feltétel mellett is. — Cluj, Strada Saguna 14. — Telefonszám 4-19.

Hirdessen az Uj Keletben

SELECT és URANIA MOZGÓK
Tamás bátya kunyhója

c. meghat. drámát nagy sikerrel folytatják.

Vasárnap d. e. fél 11 órakor mindkét moziban matiné

Ég a király!

Bernhard Kellermann, a híres író nagyzásai utjáról legutóbb érdekes impressziókban számol be. Egy indochinai városban, Pnompenben részt vett egy halott hindu király elégetési ceremóniáján. Az érdekes leírásból közöljük az alábbi részleteket:

Először és felvonulnak az autómobil csapatok. Jön a francia kormányzó arany hímzésű sapkájával, a királyi ház tagjai tarka, aranyozott állatfelőkben. Udvari méltóságok: néhány öreg kínai hosszú, fekete szakállal, fehér és barna selyembe burkolva. A zenekar a „Marseillaise”-játéka megkezdődött a ceremónia.

A nagyurak belépnek a templomba, amelyet a halott király, Sisowath tisztelőre építettek. Utánuk jönnek a miniszterek, tisztviselők, polgárok, mindnyájan fehérben. Közben sárgaruhás papok, szerzetesek örök hosszat tart az ünnepélyes felvonulás.

A templomban fönt egy piramison áll az urna az elhalt király maradványai-é. Az urnához lépcsők vezetnek és e lépcsőkön óráklopszat hullámszik a fehérruhások menete. Mindgyik kezében egy csomó forgács, amit rövid ima után ledob az urnára. Némelyek csak megkapják az urna előtt, sokan azonban régi szokás szerint letérdelnek. A templom körül pedig a nép hőmpölyög egy-egy helyen háttal Ezerszámra jöttek, hogy a királynak megadják a végtisztességet.

Felével azelőtt halt meg a király magas életkorban. Holttestét behelyezték a királyi urnába, amely a Khmer nemzetiségből származott királyok közül többekéül rejtett magában. Igazi király volt. Ez a mostani már csak nevezetes király volt, mert birodalma fölött régóta a francia trókor lengett.

Az urna be van aranyozva és végig ornamentekkel díszítve. Földén oroszlánok az egész mint egy aranypagoda, körülbelül két méter magasságra. Az urnában nincs éppen sok hely, alig hetven centiméter magas és ötven centiméter széles. De több helyre nincs egy halottnak szüksége, aki föllátható térdekkel guggol. Ebben az urnában ült hosszú hónapokon át a halott király munkáit. Az urna egy templomban található, fönt a lépcsők oltáron, amit virágok, vázák, kandellaberek, Buddha szobrok és más drágaságok díszítettek. Napról napra imádkoztak mellette a sárga ruhás papok és szerzetesek. A zenekar pedig játszott, hogy a halott király ne unja el magát az urnában. A lélek még mindig a közelben volt és meg kellett örövendeztetni. Az oltárt pedig friss virágkoszorúk, girlandok, ámpolnák, díszítik. A halott király tudja meg, hogy fia és leányai, asszonyai és barátjai és szolgálói nagy serege nem felejtette meg el. És mindenfelől viaszgyertyák égtek és a rézkelyhekben tömjén izzott. Az asztrológusok pedig kiszámították pontosan a napot, az órát, a percet, amikor meg kell kezdődnie a király holtteste elhamvasztásának.

A halottégetési ünnepi ceremóniai számára külön templomot építettek, egész templomkomplexet ahogy azt egy királyi halotthamvasztás meg is követeli. Fedett sétány négy karcsú, aranyozott kapuval és egy egész erdője a zászlópóznáknak és a díszes állványoknak. Az előcsarnokban még egy templom áll, egy lapos kínai kápolna, egy fáncterem és a magas vendégek számára külön fogadóterem.

Nagyon sok pénzbe, egy félmillió frankba került. De a királyt mégis csak királyi módon kell eltakarítani.

A ceremóniák pedig egész héten át tartottak. Istentiszteletek és imák végtelen sorával kezdődtek. Azután az arany urnát a király maradványaival ünnepi processzióval elhozták a másik templomhoz, ahol a királyt elégették.

A processzióban harminc elefánt vonult föl, fényűzőn földiszítve, aransujtós lakarókkal, amelyek a földig értek. Hétként át jöttek az elefántok az őserdőkbe, ahol a teakfát cipelik, le a fűvárosba.

A következő napok megint istentisztelettel és imákkal teltek. A bebalzsamozott bust lefejtették a csontokról és a legnagyobb esőndben elégették. A csontokat pedig beágyazták az égésre szánt urnába. Az aranyozott urna pedig bekerült vissza a múzeumba. Ott áll közvetlenül a kambodzsai királyok koronái, diadémjai és karkötői mellett, amiket a franciák elővigyázatosságból a múzeumba hoztak és csak ritka alkalmakkal adják kölcsön a királyoknak.

Magasan, mint egy torony, emelkedik a királyégető templom a kék égnek felé. Vörös, mint a régi agyagedények. Négy keskeny kapu a nép minden oldalról bejöhét az előcsarnokba és láthatja az urnát. Fehérruhás asszonyok folyamán hőmpölyög a lépcsők felé. Ott pedig leborulnak.

Hirtelen nagy füresség támadt fönt az urna körül. Csönd, ünnepi feszültség. A tömeg hirtelen megáll, nem hőmpölyög

le. A levegőben egy üres hang züm-mög, mintha kagyló zümmögése lenne. A templom belsejéből pedig fehér füst-felhő tör fölfelé és teljesen beborítja a templomot. Mintha az egész épület állna lángban. A fehér füst pedig elvonul, a piramist megint látni lehet rajta az urnát, de az urnából szürkés fehér füst csavarodik fölfelé.

A király ég. Ugy van! Sisowath király ég, vagyis a csontjai égnek, amiket a preparálók meghagytak. Az új király, Monivag egy kis fátylával és egy gyújtószinnyel meggyújtotta az urnát.

Ágyuk durranak. A zenekarok a francia himnuszot játsszák, a benszülőttek orkeszterei pedig ütök a xilofont és a gongokat.

A paraszok imádkoznak a földön, fehérruhás fiatal és öregasszonyok ülnek apró szőnyegeken, amiket magukkal hoz-

tak egy külön kicsiny udvarban. Ezek az asszonyok az égő király feleségei voltak. Összeolvasva őket, pont harmincketten vannak. Késő éjjel lett; a tömeg csak nehezen oszladozik.

A király pedig még mindig ég, a fehér és szürke felhőoszlop magasra tör a magikus templom felett. Azután már hajnal felé papok hozzák a generalisok, a harcsook, a paraszok, a táncosnők papírmasékból készült képmasait. Hatalmas papírlámpákat, fantasztikus lovasokkal a korongjukra rajzolva. Egy miniatűr színházat táncosnőkkel, egy autót szintén papírosból, egy négyemeletes házikót és egy gözöst apró papír utasokkal. Ezek azok a tárgyak, amik a királlyal együtt el fognak jutni a tulvilágba. A gong megszólal és a szolgálak viszik a papír tábornokokat, a hajókat, az autókat, a kedves táncosnőket, amiket az elhalt király annyira szeretett.

Es őket is átadják a tűz enyészetének.

A beregbozorményi határincidens ügyében kiküldött román-magyar vegyesbizottság tárgyalásai eredménytelenül végződtek

Budapest, április 27. A beregbozorményi határincidens ügyében tegnap kiküldött a magyar-román vegyesbizottság, melynek döntenie kellett volna az incidens ügyében. Román részről egy ötagú katonai bizottság szállott ki, Dimitreanu tábornok vezetésével. A magyar

küldöttséget Schnersch vámőrezredes és Fráter László alispán vezették. A bizottság az ügyben nem tudott egyöntetű megállapodásra jutni, mivel a román kiküldöttek mereven elzárkóztak a bizonyítási eljárástól és csak egyszerű kije-

lentésekre szorítottak. A magyar bizottság a tényállás tisztázása céljából tanukat vonultatott fel, azonban a román bizottság elzárkózott ezeknek a kihallgatásától, miért is az ügyben érdemleges döntést nem lehetett hozni.

Korinthos városa nincs többé

Athén, április 27. Csütörtökre virradólag egy, még az eddigienél is katasztrofálisabb földrengés reszketette meg Korinthos város alatt a talajt, amely összedöntötte a még épségben maradt házakat is. A földrengés következtében Volos, Láma, Amori és Pisca nevű helységek is teljesen elpusztultak. Korinthos városa, mint a jelentések lapidárisan megjegyzik a földdel egyenlővé tette: Korinthos nincs többé.

Szofia, április 27. A filippopoliszi földrengés áldozatai között tegnap megtalálták Madzsei híres olasz tenorista holttestét, aki a Balkán államaiban volt vendégszereplési turnén. A tenoristát a földrengés következtében összeomlott szálloda romjai temették magak alá.

London, április 27. A szerdáról csütörtökre virradó éjszaka Korinthosban és környékén — athéni jelentések szerint — ismét több földrengést éreztek, amelyek azonban nem idéztek elő emlékre méltó kárt. Athénben szintén érezték a földrengést.

A korinthosi lakosság egyrésze végleg elhagyta az elpusztult várost s vándorúttra indult, hogy másutt keressen alkalmas helyet a letelepedésre. A lakosság másik része lassan-lassan visszazászállgzik a városba s meg fogja kísérelni, hogy új várost építsen a romhalmaz helyén.

Szofiai jelentések szerint Várnában az elmúlt éjszaka több heves földrengést érezték. Néhány ház rombadőlt. Emberéletben nem esett kár. A Fekete-tenger partján a földrengést szökőár kísérte.

Az angol tengernagy hivatal közlése szerint a Maltából Korinthosba vezé-

nyelt angol csatahajók horgonyt vetettek Korinthos kikötőjében.

A csatahajók legénysége a mai nap folyamán több, mint száz sátrat emelt a földrengéskatasztrófa hajléktalanjai számára s holnap is folytatni fogják a sátorépítést. Felállítottak több tábori konyhát is s már az első napon tízezer darab kenyert osztottak szét az éhező lakosság között.

Hathónapi börtönre ítelt a kolozsvári törvényszék egy soffírt, aki erőszakkal el akarta hurcolni áldozatát

Cluj-Kolozsvár, április 27. Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék első tanácsa érdekes bűnperben ítélt meg egy soffírt, aki erőszakkal el akarta hurcolni áldozatát. A vádlott Kronberger István temesvári soffír ellen Haiduc Joan kalotaszegi gazda leti súlyos testisértés miatt bünvádi feljelentést.

A vádirat szerint Haiduc amint igazságtételül éppen a mezőről akart behajtani a faluba, Kronberger István szembejött autójával. A két igába fogott marhát megijedte a berregő autótól s vakon rohant az autóval szembe. Csodálatos módon se az embereknek, sem a két marhának nem történt különösebb baja, csupán az autó rongálódott meg, de a két igastehén megvadulva rohant a szekérről árkon-bokron keresztül.

A soffír utána vetette magát a sze-

Washingtonból jelentik. Az amerikai Vöröskereszt Egyet 5000 dollárt, a görög és 10.000 dollárt a bolgár földrengéskatasztrófa áldozatlainak.

Rómából jelentik: Megeafolják a földi lapoknak ama híreit, amely arról szól, hogy Közép-Olaszországban újabb katasztrófális földrengés volt. A legutóbbi napokban nem észleltek újabb földrengést és így károkról sem lehet szó.

fenesetlen gázdának. A szekerekből kivesve, egy mély árokba zuhant. Előbb felelőssége vonja, amiről nem tért ki utóból. Eközben dühbe gurult és Haiducot utlegéni kezdte.

Az öreg paraszt jajveszékelésére több oldalról emberek futottak a verekedők felé s amikor Kronberger ráeszmélt, hogy veszélyben forog, erőszakkal bevonszolta az öreg gazdát autójába, amelyet sikerült elindítani. A soffír ugyanis még nem volt megelégedve az addigi leszármolással s azt akarta, hogy a fenyegető körzéből eltávolodva, újra elővegye az öregot s megbosszulja rajta az autóján esett sérelmet. Az autó sebességét mindjobban fokozta. Közben az öreg Haiduc magához lért s miután ráeszmélt helyzetére, a robogó autóból kivette magát. Az autó továbbrohogott, de az öreg összetörte magát a göröngyös útfestén. Az odaszéő falusiak ájullan és több sebből vérezve, találtak rá.

Haiduc hozzátartozói másnap bejelentették a esendőségen az esetet és rövid vizsgálat után megállapították a soffír személyazonosságát. A törvényszék első tanácsa Popescu ügyész vádbeszéde után hathónapi fogságra ítélte a magáról megfélemedett soffírt és utasította Haiduc Jánost, hogy 18 ezer lejes kártérítést polgári uton érvényesítse.

Haiduc egyébként a zuhanás következtében annyira megsérült, hogy sérülése következtében elvesztette balló és beszéletképességét.

Pályázat

A Strada Saguna (v. Bartha Miklós-u.) 13. sz. alatt eddig „LYDO” néven vezetett Dreher-Haggenmacher sörkert új, internacionalis elnevezésére ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

A juri által elfogadott új név ajánlója a megnyitás napján, május 1-én d. e. 11 órakor egy hektó a helyszínen elfogyasztható **Balsört** kap. Pályázatok vasárnap, azaz folyó hó 29-én este 8 óráig a Metropol kávéházban Cociu János direktor ur címére adandók le.

X vezetőség

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánág zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Bottai olasz államtitkár nyilatkozta Magyarországról. Rómából jelentik: Bottai olasz államtitkár fogadta a lapok munkatársait, akik előtt nyilatkozott legújabb magyarországi utjáról. Botta kijelentette, hogy Magyarország magatartása Olaszországgal szemben kedvező. Az államtitkár elragadtatással nyilatkozott Magyarország alkotmányos fejlettségéről, közjogi viszonyairól. Majd Klebelszberg kultuszminiszter kulturális tevékenységéről emlékezett meg.

Briand vérméregzést kapott. Párisból jelentik: A Daily Mail értesülése szerint a súlyos betegen fekvő Briand francia külügyminiszter vérméregzést kapott s ennek tulajdonítható állandó láza, amely a legcsökélyebb csökkenést sem mutatja. Az angol lap eme értesülése teljesen ellentmond azoknak a híreknek, melyek szerint Briand állapotában javulás állott volna be.

A lengyel oceanrepülők próbautja Párisból jelentik: A lengyel tisztek, a kik Le Bourgetbe érkeztek, hogy oceanrepülésükre az előkészületeket megtegyék, ma 12 és félórás próbarepülést végeztek s ez alkalommal 5500 kg. külön terhet vittek magukkal. Ha a szombaton rendezendő próbarepülésük is sikerül, akkor haladéktalanul ne kívágnak az oceannak.

Művészi
perzsaszőnyeg
szüvölt gobbint, karamant függőny, külföldi fonalak, szövökletek legelőnyösebb beszerzési forrása.
SCHULHOF EMILNÉ
Oradea, Str. Ep. Clorogariu (Uri-u.) 14.)

Két három-négyéves gyereket talál a bréitüi mezőpásztor. A délutáni órákban telefonon értesítették szerkesztőségünket, hogy a bréitüi mezőpásztor két eltévedt 3-4 éves fiúgyermeket talált, akik közül az egyik zsidó. A gyermekek szülői egyenesen a bréitüi mezőpásztorhoz mehetnek, ahol az eltévedt gyerekek egyelőre biztonságban vannak.

A Bremen repülői, valamint Costez és Le Brix a legnagyobb amerikai repülő kitérítést kapják meg. Washingtonból jelentik: A szenátusban javaslatot nyújtottak be, amely Coolidge elnököt felhatalmazta, hogy a Bremen repülőinek, valamint Costeznek, Lebrixnek és De Pinedónak a legnagyobb amerikai repülő-kitérítést adományozhassa. Ezzel egyidejűleg jelentik, hogy a Manay Bay nevű Ford-repülőgép a Bremen pilótáival ma reggel Worthingtonba startol, ahol a német pilóták az elhunyt Bennet emlékének hódolnak. A Bremen repülői részvétlíviratot küldtek Bennet özvegyének. A Bremen repülői ma délután 3 órakor érkeznek Washingtonba, ahol első utjuk Bennet ravatalához fog vezetni, amelyre koszorút tesznek és a magukkal hozott német birodalmi zászlót is ráborítják. A pilótákat vasárnap Coolidge elnök fogadja, míg hétfőn ünnepélyes fogadtatás lesz a michelieldi repülőtéren.

Nagy áradások Oroszországban. Moszkvából jelentik: Az Ural vidékén nagy áradások pusztítanak. Rosztov környékén valóságos tenger képet mutatják az elárasztott területek. A víz-tömeg itt 3-4 méter magasságot is elér. A gabonatermés és az állatállomány elpusztult. Az áradásnak eddig harminc halottja van. Az Ural vize által elöntött Orsk város ötven háza beomlott.

Hirdessen az Uj Keletben

Szépség, fiatalság titka
az archőr helyes ápolása. — Ez pedig csakis kizárólagosan a világhírű „Mária szeplő-crém”-mel érhető el. Száraz és zsiros krém, ár a 35 lei.
Puder 20 és 35. Szappan 18 lei. Postán is megrendelhető. 130 leinél portómentes szétküldés. Mindenütt kapható. Főlerakat Császár Gyógyszertár, Tg.-Mures

Jugoszláv politikai körökben nagy az izgalom az albán-olasz vámunió létrejötte miatt

Belgrad, április 27. Az ellenzéki párt-csoportok vezetői: Radics, Pribicevics és Jovanovics csütörtökön interpellációt intéztek Marinkovics külügyminiszterhez az albán helyzetre vonatkozólag. Az interpelláló pártvezérek felemlítették, hogy különböző híresztelések terjedtek el arról, hogy Albánia és Olaszország között vámunió létesült és Olaszország anektálni készül Albániát. Radics, Pribicevics és Jovanovics azt a véleményüket hangoztatták, hogy valami lehet a híresztelések mögött és események történ-

hetnek az olasz-jugoszláv barátsági szerződések lejáratáig július 28-ika előtt. Ezek után azt kérdezték a külügyminisztertől, valóban van-e Olaszországnak az a szándéka, hogy vámuniót kössön Albániával és az 1921 november 9-iki békeaktát aláíró nagyhatalmak helyeslik-e ezt a politikát? Végül azt kérdezték, nem biztosíthatná-e Jugoszlávia a balkáni népek békéjét demarche-sal a fascista befolyással szemben, mely egyentlenséget szít?

Egyes jelentések szerint Peking a délkinai csapatok kezére került

A santuangi angolokat menekülésre szólították fel
LONDON, április 27. A Santuangban élő angol állampolgárok utasítást kaptak, hogy hagyják el a tartományt és meneküljenek Vei-Hai-Wei-be, mert az angol hatóságok Santuangban többé nem tudják garantálni élet- és vagyonbiztonságukat. Ci-Nan-Fu elcsélt egyébként hivatalosan még nem erősítik meg.
PEKINGI jelentések szerint nem jelel meg a tények az a hír, hogy a város a nacionalista csapatok kezére került volna. Ci-Nan-Fuba eddig még sem Feng tábornak, sem Csang-Kai-Csek tábornok csapatai nem vonultak be.

Bestiális módon meggyilkolta gyermekét egy bécsi házaspár

A lakosság meg akarta lincselni az állatias szülőket

Bécs, április 27. Tegnap reggel Halaksa János házmester felesége bejelentette a rendőrbiztosságon, hogy házassága előtt született ötéves kislánya, Stodolák Matild, az éjszaka folyamán ismeretlen módon meghalt. Az asszony jelentése szerint a gyermek az egymás mellé állított ágyak közepén feküdt és éjjel valószínűleg ki mászott az ágyból, leesett és halálra zúzta magát. A rendőrségnek különösen tünt fel ez a beállítás és ezért mielőtt a temetéshez a szükséges engedélyt megadta volna, a rendőrbiztosság vezetője helyszíni szemlét rendelt el. A helyszíne kiszállt rendőri bizottság a ház lakóit azután borzalmas dolgokat tudott meg, amelyek arra vezettek, hogy

kegyetlen házaspárt, de ugy Halaksa, mint felesége konokul megmaradtak annál az állításnál, hogy a gyermek véletlen balesetnek esett áldozatul. Közben a törvényszéki orvostani intézetben felboncolták a kis Matildot és a boncolás kétségtelenül megállapította, hogy

a szerencsétlen gyermek halálát hátergőtörés és a medencecsont súlyos sérülése okozta. Valószínű hogy előbb a házmester megbotozta a kis Matildot, azután felkapta és az asztal pereméhez ültette.

A medencecsonttörés kétségtelenül arra vall, hogy a gyermeket megrugták. A boncolás eredményeképpen a Halaksa házaspárt letartóztatták. Ma folytatták a házbeliek kihallgatását, amelyek olyan borzalmas képét festik a bestiális házaspár kínzásainak, amelyek nem bíriák el a nyomdáfestéket. Mikor Währingban híre terjedt az embertelen gyermekgyilkosságnak,

nagy tömeg verődött össze, amely meg akarta támadni a rendőrbiztosság épületét, hogy megfincselje Halaksát és feleségét.

A központi rendőrségtől kellett nagyobb készletet kivezényelni, hogy a felbőszült nép itéletét meg lehessen akadályozni.

Forró vízbe esett és meghalt egy öt éves lányka. Dévai tudósítók jelentik: Eisler Antal lupényi lakos a napokban öt éves Gabriella lányát egyedül hagyta a konyhában. A kislány egy vigyázatlan pillanatban a földre tett vasfazékba esett, amely olyan forró vízzel volt megtöltve, hogy a szerencsétlen gyermek halálos égési sebeket szenvedett. A kislány pár óra múlva kiszenvedett.

Május elsején nyílik meg a DREHER sörkert
(volt Lydo-kert helyén) Cloclu Iános ur igazgatása alatt

Budapest városa 20 ezer pengős segélyt szavazott meg a bulgáriai földrengés áldozatainak. Budapestről jelentik: A főváros a bulgáriai földrengés áldozatai számára 20 ezer pengős segélyt szavazott meg. A földrengés sújtotta lakosság számára a magyar vöröskereszthez számos egyéni adomány is beérkezett. A földrengés áldozatainak felségélyezésére május 5-én és 8-án jótékony előadások lesznek nagy az Operában, mint a Vigszínházban. Párisi jelentések szerint az amerikai vöröskereszt Bulgáriának 10 ezer dollárt, a görögországi katasztrófa áldozatainak pedig 5 ezer dollárt adományozott.

Lakodalmas vendégek halálosan megsebesítettek egy orvost. Ungvárról jelentik: Végzetes kalandja akadt az Ungvár felé húzódó országúton dr. Tehacsék főorvosnak. A főorvos autómobilja egy vidéki betegét látogatta meg. Visszafelé jövet Ircsva közelében szembetalálkozott egy szekereken jövő lakodalmas menettel. A lovak megbokrosodtak és a lakodalmas népet szekerektől befördítők az árokba. Tehacsék dr. azonnal megállította az autómobilját és nyomában segíteni akart a bajbajutottakon. A lakodalmas menettel tartó legények közül azonban többen szitkozódva és gyalázkodva rá támadtak, majd kést rántva, több súlyos sérülést ejtettek rajta. A sofőrt is megsebesítették, akinek azonban sikerült felkapni az autóra és a legközelebbi faluba száguldott segítségért. De mire csendőrökkel visszatért a helyszínére, a támadóknak csak hiult helyét találták. A súlyosan megsebesített orvos vérében fetrengett az országút porában. Beszállították az ungvári kórházba, ahol nyomban operációt hajtottak végre rajta. Állapota életveszélyes.

Egy francia őrnagy is oceanrepülésre készül. Párisból jelentik: Guilbaud őrnagy egy kétezer lóerős víziprepülőgéppel szintén meg akarja kísérelni az ocean átrpélését. Guilbaud tegnap Cherbourgól Bizartába érkezett, ahol kedvező idő esetén megtartja startját.

Bármilyen
viszketegséget
és sűrű bőrbajt a test bármely részén, arcon, fejen, kezen, lábakon is megszüntet Dr. Biro-féle
Antrasol pasta
Teljesen ártalmatlan. Ne fogadjon el mást 1 tégely á r a 60 lej.
Postán 3 tégelyt 180 lejért küldünk bérmentve. Főraktár: Dr. Biro gyógyszerár Cluj (Kolozsvár)

Rablógyilkos cselédleány. Kassáról jelentik: Balkányi Hermin dugdag özvegyasszony visszavonultan él buzitai házában. Egy Rudanovics Julia nevű háztartásbeli alkalmazottja volt. Néhány nappal ezelőtt ez a leány azzal rohanott el a falu jegyzőjéhez, hogy Balkányi Hermin halva találta a szobájában. A jegyző nyomában értesítette a nyomozó hatóságokat, egyben az asszony hozzátartozóit is. Rudanovics Julia azonban közben mgszökött. A megérkező rokonok és a nyomozó hatóságok együttesen megállapították, hogy Balkányi Hermin nem természetesen halállal halt meg, hanem meggyilkolták. Gyilkosa 10.000 cseh korona pénzt és egy nagy csomó ékszert vitt magával. Miután a gyanu a megszökött leányra irányult, elrendelték körözését. Hamarosan el is fogták Rudanovics Julia, akiről kiderült, hogy már rovtámmiltu, törpedelmesen bevallotta a rablógyilkosságot.

Harakirit követett el magán egy mohácsi pékmester. Pécsről jelentik: Schleicher József jómódu mohácsi pékmester tegnap összeveszett felelő-gével és enniát amiyira elkeseredett, hogy harakirit követett el önmagán. Életveszélyes sérüléscével kórházba szállították.

EZ
A NAGY
Hauz szol
szóderrel.
— Rojzo
lezn, me
késztésé
— Nem
gátsz ma
folnap el
ami a Ha
fordis.
A chászi
a szövege
nem állhat
— Chad
nagy titok
Rojzale
— Micsó
— Nem
— Nem
És jobb
nal füszer
ráját.
— Micsó
szednek net
A chászi
jélt és sie
mondotta
— Hogy
mi titok
jött, de ap
hallottam,
azonban m
— Hát el
toskoldva
dölye — m
vett három
milyen göd
vesz az em
rül. Tehát
és ez a tit

AZ IGA
rabbinak az
nyét őszint
a szószóbró
— Az A
szól: „Háro
te, a jog
világotól
szén folyto
vitája sem
ságyok aktá
egy jogfosz
főkép ti ka
igazság oss
igazságon d
jék az ask
tyárok és n
a chászido
igaza van!
ml ennek

KVITT.
ta ősei hit
cselkedte
benést kel
egyik roko
vele, keser
— Mit te
biztosan n
elhagytad
— Nem
hüchagyt
kiltér és akt
szafordul a

A ZSIDÓ
Az orosz te
zsidó haton

Anya és gyermeke Höfer szappant használ, lugmentes, nem ártalmas

EZ TÖRTÉNT

A NAGY TITOK. Csernovitzban, egy Klaus szolgálja, jámbor chászid, siet a sződerrel.

— Hojzate letkem, gyorsan fogok vélezní, amit a rebbe sződerének az előkészítésnél nagy szükség van rá.

— Nem bánom, ha nem is magyarázgatás ma este, mert fáradt vagyok. De holnap elvárom, hogy nekem mindent, ami a Haggaalában áll, szép sorjában lefordíts.

A chászid tehát gyorsan peregette le a szőveret. De a végén a „chad gadjónát“ nem állhatta meg, hogy hozzá ne tegye:

— Chad gadjól Chad gadjól Emögött nagy titkok rejtenek, nagy titkok!

Hojzate megállítja.

— Micsoda titkok?

— Nem mondhatom meg. Sietek!

— Nem mondhatod meg? Neszel!

— És jobbról és balról is egy-egy pofonnal fúszterezte a szegény chászid vacsoráját.

— Micsoda eljárás ez? Nekem, hitvegyenek nem fogod elárulni a titkokat?

A chászid, szegény, letörtelte két arcát és sietve bement a rebbehez. Itt elmondta esetét a gabbenek.

— Hogy őszinte legyek, nem tudom, mi titkok rejtenek a gödölye esete mögött, de apámtól és nagyapámtól is így hallottam, azért mondtam. A titkok azonban magam is tudni szeretném.

— Iűt elmondom a titkokat — szőlt fontoskodva a rebbe. Chad gadjól, egy gödölye — mondja a Hagga, amit apám vitt három garasért. Kérdem magától, milyen gödölye az, amit három garasért vesz az ember. Hiszen a bőre többbe került! Tehát nyilván lopott gödölye volt. És ez a titkok!

M. I. (Cluj)

AZ IGAZSÁG PILLÉRE. A siklósdí rabbinak az volt a szokása, hogy véleményt őszintén közölte híveivel és pedig a szószóhról. Egy alkalommal így kezdte.

— Az Atyák tanítása egy helytt így szőlt: „Három pilléren áll a világ: a béke, a jog és az igazság oszlopán. A ti világotok nem a békén alapul, mert hiszen folyton egymást marjátok. A jog vitája sem a tietek, nézzétek meg a bíróságok aktáit, majdnem mándegyük egy-egy jogfosztásról szőlt, amit természetesen főképp ti követtetek el. Maradj tehát az igazság oszlopa. Valóban ez a község az igazságon alapul. A chászidok azt mondták az askenázókra, hogy utonálló bevitelök és ugyanazt állítják az askenázók a chászidokra. És mind a két pártnak igaz van! Nos, ezen az igazságon alapul ennek a községnek a világa.

M. J. (Cluj).

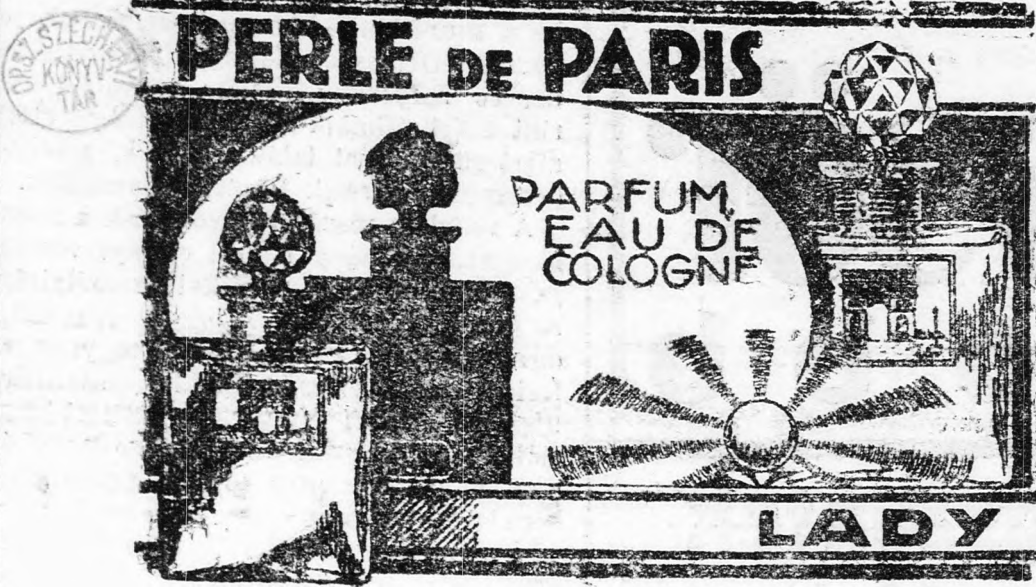
KVITT. Egy fiatal zsidó férfi elhagyta ősei hitét és kikeresztelkedett. Ez a cselekedete természetesen nagy megdöbbenést keltett családjának körében és egyik rokona, amikor először találkozott vele, keservesen fakadt ki.

— Mit tettél, te szerencsétlen, az apád biztosan megfordult sírjában, amikor elhagytad őseid hitét.

— Nem tesz semmit — válaszolta a kihagyott, hiszen holnap az őcsém is hitél és akkor boldogult apám újra visszafordult a rendes helyére.

T. Z. (Cluj).

A ZSIDÓ KATONA ES AZ ÁGYU. Az orosz fronton egyszer egy lengyel zsidó katona őrszemnek állították ki egy

ágyu mellé. Kegyetlen, hideg tél volt, a katona keservesen fázott, míg egyszer csak észrevette, hogy nem messze a posztjától egy kis korcsma van. Nem sokat gondolkozott, bement a korcsmába, rendelt magának egy pohár pálinkát és odaült a kályhához melegedni. Javában melegedett, amikor az inspekciónak tiszt odaért az ágyuhoz és megdöbbenve vette észre, hogy az őrs se-

hol. A tiszt jobbra-balra fűrkészett a szemével, míg ő is észrevette a korcsmát és biztos volt, hogy ott foglak valamit tudni az őrről. Be is ment a korcsmába, és amint belépett, észrevette az őrt, aki szelíden szunyókált a kályha mellett. — Te gazember, — kiált rá, — hogy merted elhagyni az ágyut. — Ugyan ne lórmázzon, — feleli az őr,

— nagyon fáztam, nem bírtam már kiint állni. gondoltam magamban, elhúzzom az ágyut valahová, ahol meleg van. De hiába húztam, meg sem bírtam mozdítani. Akkor jött arra a földim, a Majse, az is segítette, de ketten sem mentünk semmire.

— Nézd, mondta akkor Majse, ha neked olyan fontos, hogy ezt az ágyut elhúzzuk, az én századomban szolgál egy nagyon erős legény, Chajim der Starker, elhívom őt is, hárman biztosan elhúzzuk.

— De hiába jött Chajim, hárman sem bírtuk elhúzni. No, gondoltam magamban, minnek is állítottak engem ide? Biztosan azért, hogy őrizsem az ágyut, ne hogy ellopják. Na most már, ha hárman sem tudjuk elhúzni, akkor az ellenség legalább hat embert kell küldjön, hogy ellopják az ágyut. Hát tudok én hat emberrel szembeszállni. Ha meg nem tudok szembeszállni, minnek őrizsem az ágyut? Minek álljak kiint a hidegben, mint egy marha, bementem a korcsmába melegedni.

Eugen Fuchs (Sighet)

Kun Béla Bécsbe érkezett, ahol a rendőrség letartóztatta

Magyarországra akart visszatérni Kun Béla. Kihallgatása során minden felvilágosítást megtagadott

Bécs, április 27. Bécs városának óriási szenzációja van. Kun Bélát, a magyar proletárdiktatura vezérét, aki a magyar proletárdiktatura bukása után Bécsbe szökött s onnan hosszabb internálás után kitiltották, a rendőrség tegnap letartóztatta. Az osztrák rendőrségnek már jó pár nappal ezelőtt tudomására jutott, hogy a volt magyar népbiztos fontos politikai megbizatással az osztrák fővárosba érkezett. Néhány nappal nyomasztás után, 26-án éjjel a rendőrségnek tudomására jutott Kun Béla tartózkodási helye s több hatósági közegnek sikerült is, még ezen éjszaka folyamán, rajtaütöni azon a társaságon, amelynek körében Kun Béla tartózkodott. A társaság, amelynek körében Kun Bélát elfogták, Bécs hetedik kerületében, egy cég leple alatt működött. E társaság tagjai kizárólag ismert kommunisták voltak, akik e megbeszélőseken a közép-európai kommunista-propaganda feladatait és terveit beszélték meg.

Kun Béla, amikor annakidején Bécsből kitiltották, Szovjetországba távozott, ahol a szovjetkormány először az Oroszországban tartózkodó magyar kommunisták propagandaiskolájának vezetésével bizta meg, majd Krim kormányzójává nevezte ki. Egyes verziók szerint Kun Bélának krimi kormányzóvá való kinevezése már bizonyos mértékig bukás számba ment s nem lehetetlen, hogy Kun Béla azért vállalta a Bécsbe való visszatérést, hogy újabb érdemekkel erősítse meg megrendült pozícióját. Annakidején olyan hírek is forgalomba kerültek, melyek szerint Kun Béla megörült s a szovjetkormány elmeorvóintézetbe internáltatta. Ennek a hírnek valódiságát most teljes mértékben dezavválja Kun Bélának Bécsben való megjelenése.

Kun Bélát letartóztatása után a bécsi rendőrségnek vallatásra fogták, azonban az egykori magyar népbiztos minden

felvilágosítást megtagadott Bécsbe való jövetelének távolabbi és közelebbi céljairól. Rendőrségi körökben az a felfogás alakult ki, hogy Kun Béla egy nagyszabású kommunista akció előkészítése céljából érkezett Bécsbe, amely főleg Magyarországra terjedt volna ki és Bécsből irányították volna.

Hír szerint a magyar kormány a bécsi rendőrség eljárásának lefolytatása után Kun Bélának kiadatását fogja kérni, ami azonban kevés sikerrel bíztat, mert a nemzetközi egyezmények értelmében politikai delikvenset egyik ország sem adhat ki s különben is Kun Béla kiadatását Ausztria már egyszer kategorikusan megtagadta. A bécsi rendőrség Kun Béla ellen titkos szövetség és tiltott visszatérés nimé indította meg az eljárást.

Bécs, április 27. A „Correspondenz Wilhelm“ című bécsi rendőri könyvben jelentés szerint Kun Bélával egyidejűleg több orosz emigránst is letartóztattak, akiknek személyéről és tevékenységéről a közelebbi részletek még hiányoznak. A lapok szerint a rendőrség hamarosan megállapította, hogy Kun Béla magyar emigránsokkal és számos elvtársával tárgyalt bécsi tartózkodása alatt, sőt tárgyalt orosz emigránsokkal is, akiket szintén meg akart nyerni terveinek.

A rendőrség elsősorban tiltott visszatérésért, másodsorban tiltott szövetségért indított eljárást Kun Béla ellen s tudvalegőleg mindakét cselekményt igen komolyan veszik Ausztriában. A bécsi rendőrség egyébként rendkívül diszkréten kezeli az ügyet, ezért történhetett meg, hogy a már tegnap foganatosított letartóztatást csak ma közölték a nyilvánossággal.

Kun Béla letartóztatása a városban óriási szenzációt idézett elő. Különböző verziók kerültek szárnyra Kun Béla ter-

veit illetőleg, azonban minden valószínűség mellett szől, hogy a volt magyar népbiztos Magyarországon készült nagyszabású akcióra. A bécsi rendőrség egész detektív-sereget mozgósított, amíg sikerült megtudnia, hogy Kun Béla társasága tegnap este hét órakor a Siebenstern-Gassen lévő drogeriában tart összejövetelt s így sikerült a társaságon rajtaütöniök.

A detektívek benyomulásakor Kun Béla halálrasápadt és egy tapétaajtóu menekülni próbált, azonban egy detektívfelügyelő eleje ugrott. Kun Béla ekkor a következő kijelentést tette:

— Nem tagadom, hogy Kun Béla vagyok, azonban, hogy miért tértem vissza Bécsbe, azt nem vagyok hajlandó megmondani. Családi ügyben jöttem Bécsbe. A részletes vallatásnál később kiderült, hogy Kun Béla Magyarországra akart visszatérni. Majd a vallatás későbbi folyamán a következő kijelentést tette Kun Béla:

— Kormányzótanácsos ur jól tudja, hogy én kommunista vagyok s ezzel minden meg van mondva és meg van magyarázva. Hiába faggat, belőlem semmit sem hoz ki, egyetlen szóval sem fogom elárulni jövetelem célját.

Kun Bélát kihallgatása után vizsgálati fogságba helyezték. Kommunista körök szerint Kun Béla azért jött Bécsbe mert a közép-európai kommunista mozgalom Landler Jenő halála óta vezető nélkül maradt, annál is inkább, mert Rákosi és Szántó, volt népbiztosok Budapesten fogságban szünylődnek.

Újabb jelentések szerint a bécsi rendőrség több más személyt is letartóztattott, akik Kun Béla akciójával voltak összekötötésben s akik hamis utlevéllel szöktek be Ausztriába.

A budapesti „Esti Kurir“ értesülése szerint a magyar kormány már lemondott arról, hogy Kun Béla kiadatását kérje, mivel egyiben már kérte kiadatását mikor is ezt a kérést Ausztria kategorikusan megtagadta. Ezenfelül Kun Béla kiadatása körül az a nehézség is felmerült, hogy Kun Béla orosz állampolgár.

Hirdessen az Uj Keletben

Corso filmszínház. Szenzáció: kiállítás és rendezés orosz dráma. — Eredeti orosz kisleő zene és korus. Natasa hercegnő. Főszerepben Claudia Victoria. — Ny háprázatos és tökéletes filmalkotásban csak kivételes alkalommal van részünk.

éget... marmeládákban is... asta... 50 lej.

ny. Kassán... Rudanovics... ez a leány... va találta a... mban értesít... kat, egyben... is. Rudano... mgszókótt... a nyomozó... állapították... természetse... em meggyil... eh korona... kékszert vitt... a megszö... ndelték kő... gták Ruda... . hogy már... bevallotta... magán egy... jelentik: mohácsi... zett fele... keseredett... el önmagán... kórházba

Ursus Sör

a legjobb

Kolozsváron megszűntek a maximális árak

Cluj-Kolozsvár, április 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár városi tanácsa már régen foglalkozik azzal a tervvel, hogy megszüntesse az élelmiszerek maximális árait. A városi tanács állandó választmánya mai ülésén dr. Kertész Jenő, a jogügyi osztály vezetője, előterjesztést tett a maximális árak megszüntetésére vonatkozólag. Bejelentette, hogy Temesvár városi tanácsa is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a város lakosságának érdekei szempontjából üdvösebb a maximális árak megszüntetése. Dr. Kertész rámutatott arra, hogy az ármaximálás a háború egyik csökevénye és tíz évvel a világháború befejezése után már épen ideje, hogy megszűntessék. De ettől eltekintve, az ármaximálás mégsem akadályozza meg az árak emelkedését és gyakran megtörténik, hogy bizonyos cikkeket a maximális árakon alul árusítanak, vagy épen azért nem árusítanak olcsóbban, mert fennállnak a maximális árak.

Az állandó választmány magáévá tette dr. Kertész Jenő érveléseit és határozatot hozott, mely szerint mártól fogva Kolozsvár területén megszűnnek a maximális árak.

Itt említjük meg, hogy a választmány ülésén újra szóba került a városi illetékek ügye és annak ellenére, hogy a városi tanács pár nappal ezelőtt a városi illetékeknek a bérlőket illető részét egyenesen a bérlőktől akarta behajtani, ma megváltoztatta álláspontját és kétségesnek nyilvánította azt, hogy ez az eljárás törvényes. Az állandó választmány holnap délelőtt a nagytanács három jogász tagjával kibővítvé, dönteni fog afellett, hogy törvényes-e egyenesen a bérlőktől inkasszálni az őket illető városi adót, vagy sem. Amennyiben a kibővített állandó választmány ezt törvénytelennek minősíti, úgy a városi illetékekért a jövőben is a háztulajdonosok felelnek.

A nagyszebeni hadbíróóság elvi jelentőségű döntése a „falusi és városi dolgozók blokkjának” választási propagandájáról

A nagyszebeni hadbíróóság felmentő verdiktet hozott a szatmári munkások választási pörében

(Sibiu-Nagyszeben, április 27. Az Uj Kelet tud.) A legutóbbi parlamenti választások után, mint ismeretes, a hatóságok egyes választókerületekben eljárásokat indítottak a „városi és falusi dolgozók blokkja” cím alatt szereplő politikai párt képviselőjelöltjei és bizalmi férfiai ellen. Az eljárások következtében az elmúlt év októberétől kezdve a kolozsvári hadbíróóságon napról-napra követték egymást a munkásperek, amelyeket „választási pörök” elnevezés alatt a napisajtó pontosan ismertett. Érdekes, hogy a „falusi és városi dolgozók blokkjának” csak szatmármegyei és bihari embereit helyezték vád alá és tartóztatták le, holott a blokk az egész ország területén felállította a listáit és mindenütt ugyan-

azon eszközökkel, a kolozsvári központi választási blokk által kibocsátott röpiratokkal propagált.

A nagyszebeni hadbíróóság előtt tegnap érdekes munkásperek hoztak a múlt választások néhány elíteltje érdekében elvi jelentőségű döntést. Annakidején beszámolt az Uj Kelet arról a munkásperről, amelynek vádlottjai Derecskey Sándor, Pável József, Lokatos Lajos és Toroczky Sándor szatmári munkások voltak. A kolozsvári hadbíróóság közrend elleni bünteselekményben mondta ki a munkásokat vétkeseknek, mert a házkutatások alkalmával nálunk az államot rágalmozó röpiratokat találtak és Pável Józsefet 1 évi, Lokatos Lajos 8 havi, Derecsky Sándort és Toroczky Sándort 6-6 havi börtönbüntetésre mindnégyüket 10 évi jogvesztésre és 1500-1500 lej pénzbüntetésre ítélte.

Az elítelt munkások a hadbíróóság verdiktjét dr. Dunca Jenő védőügyvédjük útján megfellebbezték. Még december hónapban vette tárgyalás alá a felebbezést a bukaresti legfelsőbb katonai semmtörvényszék és tévedésnek minősítve a kolozsvári hadbíróóság ítéletét, elrendelte a pernek a szebeni hadbíróóság előtt való új jogi letárgyalását.

Tegnap tartotta meg a szebeni hadbíróóság a per főtárgyalását, mely a nagyszámú megjelent tanúk és a rendkívül felkészült védelem kiváló munkája következtében valóságos monstre pörre nőtt ki magát. A szokásos formások végzettségével a tárgyalás képe ugy alakult, hogy Pável József, akit Kolozsvárt 1 évre ítéltek el, lett a fővádlott, ugyanis a nála talált iratokból kiderült, hogy kapcsolatban volt a blokk nagyváradi, nagybányai és nagykarolyi exponenseivel, akiktől a választási propaganda instruk-

cióit vette. Pável osztotta szét a választási röpiratokat és ő hozzá futottak be a munkásblokk összes szerveinek jelentései. Derecskey Sándor, Lokatos Sándor és Toroczky Sándor a vádirat szerint azért állottak a hadbíróóság előtt, mert röpiratokat találtak náluk, amelyeket munkásársaik között terjesztettek.

A védelem részéről felvonultak a munkásosztály néhány ismert erdélyi vezetője, valamint több politikai személyiség. A tanúk között dr. Almasan Augustin déva: ügyvéd, Papp Aurél nagybányai festőművész, Krissán Sándor szatmári újságíró, Aradi Viktor, az ismert szocialista publicista, Pocol Alexe nagybányai v. polgármester és v. parlamenti képviselő, valamint Dan István kolozsvári egységes szakszervezeti titkár, Uilmann Sándor Nagyvárad és még számszerűen jelentek meg. A védelem munkáját dr. Magda Zsuzsanna ügyvéd, volt hadbíróósági királyi ügyész látta el.

A tárgyalás folyamán a választási perek számára elvi jelentőségi tényként bentakozott ki az, hogy

azokat a röpiratokat, amelyeknek terjesztéséért a kolozsvári hadbíróóság a munkásokat elítélte, 1926-ban, bocsájtotta ki a blokk kolozsvári központja.

Ezek a röpiratok az akkori cenzura által átengedett irások voltak, amelyeket csak megőrzés céljából tartottak maguk-

nál a munkások. Az 1927-ben kibocsátott választási röpiratokért egyetlen munkást sem tartóztattak le, az eljárásokat a cenzurázott, 1926-ban szétosztott röpiratokért indították meg. Kétségbevonata a védelem, hogy a szatmári és bihari hatóságok felsőbb rendelkezéseire támaszkodva a választási blokk emberei ellen, felsőbb rendelkezés nem vonatkozhatik kizárólag egy megye területére. A védelem hangsúlyozta, hogy a falusi és városi dolgozók blokkja törvény szerinti elismert választási blokk, amelynek a választásokon résztvenni és ezzel kapcsolatban propagandát csinálni joga van. Hangsúlyozta a védelem, hogy egyetlen esetben sem emeltek vádat a röpiratok szerzői és kiadói ellen, hanem mindig olyan egyéneket tartóztattak le, akik a választási propaganda napjaiban röpiratokat tartottak maguknál.

A teljes napon át tartó tárgyaláson, több mint husz tanút hallgattak ki. Délután hat órakor hirdette ki a hadbíróóság az ítéletet, amely elfogadva a védelem okfejtését,

Derecskey Sándort, Lokatos Lajost és Toroczky Sándort felmentette a vád- és annak következményei alól,

Pável József egy évre szóló ítélettel hat hónapra, jogvesztését 5 évre szállította le, a pénzbüntetéseket pedig eltörölte.

Harmincmillió pengő költséggel 800 méter hosszú hidat építenek Budapesten

Óbudát és a Hungária-körutat köti majd össze az új hid, amelynek tetején gyorsvasút fog közlekedni

(Budapest, április 27. Az Uj Kelet tud.)

A magyar költségvetési vita során a kormány bejelentette, hogy sürgősen megépíti a Hungária-körut és Óbuda közötti új hidat, amely a tervek szerint egész Európa legmodernebb hidja lesz. Az illetékes hatóságok bevonásával a múlt héten már megkezdődtek a kereskedelmi minisztériumban a tárgyalások a Hungária uti hid ügyében és megállapították azokat a módokat, amelyek alapján a magyar főváros legújabb hidja megépül. Az építkezésnél a jövő formai igények fejlődésével is számolnak és ezért a hid úgy lesz megkonstruálva, hogy azon mindenféle és minden tömegű közlekedési eszköz akadálytalanul tudjon áthaladni. A villamosok a hid közepén fognak közlekedni, az autók az utat két oldalán.

Ez a hid lesz Budapest legszelebb hídja. Az utast szélessége 16 méter lesz, a kétoldali gyalogjárdaé 3-3 méter, az egész hid szélessége pedig 22 méter. A jelenlegi budapesti hidak közül az Erzsébet-hid legszelebb, amelynek kocsiútja 11 méter, gyalogjárói pedig 3-3,5 méter szélesek. Összesen tehát 18 méter a szélessége. Ezzel szemben a Margit-hid csak 16 méter, a Lánchid 11 méter, a Ferenc József hid 17 méter, az újpesti vasúti-hid összesen 6,25 méter széles. Külön érdekessége lesz az óbudai hidnak az, hogy a tetején fog haladni a majdani megépítendő gyorsvasút, amelynek egyik fővonala a Hungária-ut óbudai relációja lesz. A hídfelek előtt a földalatti vasút kijön a föld felszínére, úgy, mint most az állatkertnél és a Dunán át, mint magasvasút, a híd felett teszi majd meg az utat. A híd már most úgy építik meg, hogy a felső szerkezetén elhelyezést nyer a gyorsvasút pályája.

Ami az új hid alakját illeti, az ugyanolyan tompaszögben fogja átszelni a Dunát, mint a Margit-hid. A híd közepéről hasonló lejárattal lesz a Margit-sziget felső végére, mint a Margit-hidról, a gyalogjárók részére azonban külön lépcsőlejárót is építenek. Az új hid, amelynek építésére valószínűleg nemzetközi nyilvános pályázatot fognak hirdetni, Budapestnek nemcsak legszelebb és legmodernebb, hanem leghosszabb hidja is lesz, miután ott legszelebb a Duna. Most a Margit-hid a leghosszabb, amely 607 mé-

ter és legrövidebb az Erzsébet-hid, amely 290 méter hosszú. Az új óbudai hid közel 800 méteres lesz és költségei hozzávetőleges számítás szerint 30-33 millió pengőt igényelnek. Az építkezést legkorábban 1930-ban kezdenék meg és legalább két évig tartana. A budapesti hidak közül a Lánchid került a legtöbbször, amelynek költségei annak idején 12 és fél millió aranykoronát tettek ki és az építése 10 évig tartott. A Margit-hid 5 évig épült, 10 millió költséggel, az Erzsébet-hidat hat évig 11,5 millió költséggel.

Egy komoly szó a szemüveget viselő közönséghez

Mindazok, akik születéstől fogva, vagy későbbi külső behatás folytán kénytelenek szemüveget viselni, különös gondot kell fordítani arra, hogy — akár saját maguk választották, akár orvos által előírt szemüvegük — pontosan feleljenek az arcukhoz találó keretet kapjanak.

Amilyen lényeges, hogy kényes esetekben az üvegeket orvos írja elő, éppoly lényeges azoknak, akik sokat írnak, olvasnak, vagy precíz rajzokat, mechanikai munkát végeznek, hogy a keretet szaklásszerész választja meg; szükség esetén formálja azt a fejjük és arc szerint.

Ezen okok figyelembe vétele indította Kolozsvár alantjegezett, legrégebb szaklásszerész céget azon — nyugaton régen bevált rendszer bevezetésére, hogy minden darab — üzletében összeállított szemüveget céggyógyéval ellát, a kereten előforduló deformációt, vagy törést 2 éven át díjtalanul végzi és erről írásbeli garanciát vállal.

Azon biztos hiszemben, hogy az intelligens közönség ezen rendszer előnyeit felismeri és értékeli, kérem szíves partfogásukat.

Kun Máttyás Flia
szaklásszerész
Cluj, Calea Victoriei 12. szám.
Alapítási év 1864

Butor

vásárlás bizalom dolga
Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat
Marosvásárhelyre (Tg.-Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt, hatalmas raktárak.
Büsendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann
zongora és pianinó
gyárak képviselője.

Hiteleképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

STELZHAMER
zongora
kifőző hangon, teljesen jó állapotban
22.000 leiert sürgősen eladó
Rosenberg
zongorarakár, Cluj, Cal. Victoriei No 5.

Szombal
Május
TECH
Építészeti tudomány ipar —
75 kivál
Dr. Losy
Márv. ig
Sol
2 kötet d
250 le
VID
köt
— Szob
nak. Bud
magyar n
Thoroczka
tanácsos
hogy gyű
természet
— Egy
mélyes re
tanj az oc
donból jel
egy Dorn
gyáros, ak
zatában k
félben lév
pel az Atl
tet fog vé
áni repül
MI
éredke
árak
Garantált
Hibament
Céna 10
Fildoko
Selyemfé
Női glasz
Szarvasb
szint
Valamint
cernakész
Kötött r
szinkekben
Helio
Videki m
mányaiból
— Megl
ról jelent
gyar műép
Zürichben
tében meg
venhárom
— Ujabb
gliának. L
jelentés sz
öt tonna
Anglia fel.
böző vásá
dött Angli
12
kimoshat 10
szokások kéz
Lav
koncentrát
laboratór
vány gar
koncentrát
meg. Kap
Bukare

Májusban jelenik meg a

TECHNIKAI LEXIKON

Építészet — Mérnöki és gépészmérnöki tudományok — Elektrotechnika — Kémiai ipar — Mechanikai technológia — Bányászat — Erdészet

75 kiváló szakíró közreműködésével

szerkesztették:

Dr. Kosy-Schmidt Ede Dr. Barát Béla

Sokszáz szöveggel és 104 képtáblával

2 kötet díszkötésben. Ára 1500 lei.

Megrendelhető

250 lejes havli részletfizetésre

VIDOR MANÓ

könyvtára kedőnél — Oradea

Szobrot emelnek Hermann Ottónak. Budapestről jelentik: Tegnap a magyar néprajzi társaság közgyűlésén Thoroczky Vigand Ede kormányfőtanácsos indítványára elhatározták, hogy gyűjtési akciót indítsanak a társaság nagy alapítójának, Hermann Ottó természetű emléksobrára.

Egy német repülőgépáró 120 személyes repülőgéppel akarja lebonyolítani az óceáni repülőgépforgalmat. Londonból jelentik: Tegnap ideérkezett egy Dornier nevezetű német repülőgépáró, aki a sajtónak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy egy épülőfélben lévő 120 személyes repülőgéppel az Atlanti-óceán déli részén kísérletet fog végezni egy rendszeres óceáni repülőgépforgalom lebonyolítására.

Mindenkinek érdeke, hogy olcsó harisnyárainkról meggyőződjön!

- Garantált tartós flórharisnya Lei 79.-
Hibamentes tartós selyemharisnya 79.-
Céna flórharisnya 69.-
Fildéko céna harisnya 110.-
Selyemfényű muslinharisnya 140.-
Női glaztekezőtyűk 210.-
Szarvasbőr keztyűk, fehér és sárga színben 28.-

Valamint férfi harisnyák, női és férfi cernakezőtyűk mélyen leszállított árakban. Kötött női kosztümök gyönyörű színekben 1200 - lei től feljebb. Melios Aruház, Főter 7. Vidéki megrendeléseket posta- vagy okmánybetyeg beküldése ellenében is eszköztünk.

Meghalt Alpár Ignác. Budapestről jelentik: Alpár Ignác, a híres magyar műépítész, ma reggel 8 órakor Zürichben, tüdőgyulladás következtében meghalt. Az elhunyt építész hetvenhároméves volt.

Ujabb öt tonna szovjet-arany Angliának. Londonból jelentik: Rigai jelentés szerint egy angol gőzös ujabb öt tonna aranyszállítmánnyal indult Anglia felé, amelyet a szovjet különböző vásárlásai ellenértékeképpen küldött Angliának.

12 leiért

kímóshat 100 drb. fehérneműt anélkül, hogy a szokásos kézzel való mosásra szükség lenne, ha

Lavseul Nora

konzentrat szappanporral kifőzi. A kémiai laboratorium által kiállított bizonyítvány garantálja, hogy a fehérneműt a koncentrat szappanpor nem támadja meg. Kapható az összes fűszerkereskedésben.

Főlerakat Bukarest, Str. Morilor 26.

Marosvásárhelyen betiltották minden május elsejei demonstrációt. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Pénteken a belügyminisztériumból három azonosszövegű távirat érkezett a prefekturára, a szigurancafőnökhöz, valamint a rendőrprefektushoz. A táviratban a belügyminisztérium tudomására hozza mindhárom hivatalnak, hogy május elsején semmiféle felvonulást, vagy ünnepélyt nem szabad rendezni, így be van tiltva a kulturpalotában tervezett ünnepély is, amelyen Müller Kálmán, a nemrég szabadlábba helyezett országos szakszervezeti elnök is tartott volna beszédet, ugyszintén a Somogyi-tetőn tervezett népiünnepély is. A munkásság táviratban tiltakozott a belügyminiszter ezen határozata ellen, ezenkívül ma délben küldöttség keresi fel a rendőrprefekturát és kéri fogják, hogy legalább a Somogyi-tetőn tervezett ünnepélyt tartassák meg, amely minden más városban engedélyezve van.

Követ verte ki a falu birájának fogát. Déváról jelenti tudósítónk: Popa Gáspár Branyicskai lakos haragban elhagyta a falu biráival. Ursu Gáspárral. A napokban ismét szóváltás keletkezett a régi haragosok között s amikor elváltak, Popa Gáspár hatalmas követ hajított a bíró arcába. A kö kiütötte Ursu fogát és arcán is súlyos sérülést okozott.

Rablótámadás egy budapesti gimnazista ellen. Budapestről jelentik: Különös rablótámadás ügyében indított nyomozást a főkapitányság. A késő esti órákban megjelent a rendőrség központi ügyeletén Lőrincz Sándor kalaposmester felesége és előadta, hogy István nevű 16 éves fiát ismeretlen egyének megtámadták, véresre verték és a pénzt elrabolták. A fiú délután a pozsonyiúti sportpályára ment. Este feltűnt szüleinek, hogy István fiuk a szokott időben nem érkezett haza. Már nyugtalankodni kezdtek, nem tudván, hogy mi történhetett vele, amikor félkilenckor végre megérkezett a fiú, vándorogva, véresre vert testtel, teljesen összetépett ruhákkal. A fiú elmondta, hogy öt óra volt, amikor hazaindult a pályáról. Utközben négy suhancal találkozott s a pályának azon a részén senki sem tartózkodott a közelben, hiába kiabált segítségért. A suhancok véresre verték, zsebeit kikutatták és a nála lévő 16 pengőt elrabolták tőle, majd belelőtték egy gödörbe. Óráig feküdt eszméletlenül a gödörben, míg végre magához tért és lassan baba tudott vándorogni.

Felakasztotta magát. Déváról jelentik: Bada Ioan hetvenesztendő zálesdi lakos a napokban lakásán felakasztotta magát. Az aggastyán előbb magára zárta lakásának ajtáját és így követte el végzetes tettét. Bada Ioan állítólag életuntagsága miatt dobta el magát az életet.

Schuster Emil

sportszaküzlet Cluj, Piata Unirii

- Dunlop teniszlabdák 1928. tct. 1060
Slazengers " 1928. tct. 1060
Hammer teniszrakettek 720-2510
Davis " 2300-3400
Darsonval " 2600-3000
Spalding, Mass. Staub, Soehnlein, Tummer rakettek nagy választékban.
Tennisközépkötők, angol, lei 1950, 2400
Rakettpréss drb. - - lei 120
Gyermekkoscsik, játékok, utazási cikkek, kerti ernyők legolcsóbb árakon.
Kérjen árajánlatot.

Málnási Mária forrás természetes alkalikus sós gyógyviz.

A legjobb nyálkaoldó szer! Gyomorégést azonnal megszüntet. Kutkezelősség: BRÁSOV (Brassó). Főlerakat: Rognár és Szántó Erd. Keresk. R. T. Cluj. Telefon: 3-32 és 72.

Leéget t aroskányi erdő. Dévai tudósítónk jelenti: A Déva mellett húzó do roskányi erdő tegnap éjjel kigyulladt. A kedvezőtlen időjárás elősegítette a tűz terjedését, amely 15 hold területen hamvasztotta el az erdőt. A kár olyan tetemes, hogy azt csak a szakértők kiszállása után lehet megállapítani.

Taar Károly mócsi adófőnök bünvádi feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik kifosztották az adóhivatal kasszáját. Fenti cím alatt az Uj Kelet esztőlöröki számában cikk jelent meg Taar Károly mócsi adófőnök 400 ezer lejes sikkasztásáról és arról, hogy Taar bünvádi feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik kasszáját kifosztották és gyanuját különösen Klekovits Józsefnek, született Moldován Ilona mócsi asszony ellen juttatta kifejezésre. Ezzel kapcsolatban Klekovitsnek annak közlésére kéri fel bennünket, hogy nem állott semmilyen összeköttetésben Taarral és nevé minden alap nélkül keverték a sikkasztási ügybe. Az ellene emelt vád pedig kóhalmány, amit egyébként a vizsgálat is tisztázni fog.

A „Játék a kastélyban“ Bukarestben. Bukarestből jelentik: Tegnap este kezdte meg a bukaresti Regina Maria színházban a bécsi Burgtheater együttese több napra tervezett vendégjátékát. A tegnapi első előadásra, amelyen „Az üzlet üzlet“ című darabot adták elő, minden jegy elővételben kelt el. A kritika egyhangú lelkesedéssel ünnepli a bécsi színészek játékát. Ma este Molnár Ferenc „Játék a kastélyban“ című színművét adják.

A kolozsvári törvényszéket delegálták Brezoianu sepsiszentgyörgyi választási perének tárgyalására. Erdekes választási per iratait tette át a sepsiszentgyörgyi törvényszék ügyészsége a kolozsvári törvényszékhez. A választási per vádlottja Brezoianu Péter törvényszéki bíró, a sepsiszentgyörgyi törvényszék tanácselnöke, aki az 1927 július 7-iki választásokon a Sepsiszentgyörgy melletti Cobatesti község körzetének választási elnöke volt, hivatalos hatalmával visszavolta, nemcsak a választókat befolyásolta, hanem a különböző pártok által kirendelt választási biztosokat erőszakkal kizárta a választási helyiségből Brezoianu, aki mint törvényszéki bíró vezette a cobatesti választásokat, a liberális pártnak a tagja, súlyos visszaéléseket követett el a választásokkal kapcsolatban. Ezért a többi pártok részéről a választások lezajlása után kampány indult meg ellene. Dr. Gyárfás Elemér magyarpartí képviselő aláírásokat gyűjtött Brezoianu visszaéléseinek bizonyítására s bünvádi feljelentést tett a hivatásáról megfélekedeztető bíró ellen. A sepsiszentgyörgyi ügyészség magáévá tette a vádat, azonban azon a címen, hogy a sepsiszentgyörgyi törvényszék elfoglalt elehet az ügyvel kapcsolatban, kérte egy másik törvényszék delegálását az ügy tárgyalására. Az igazságügyi vezérigazgatóság a kolozsvári törvényszéket delegálta s a negyedik szekció a közeli napokban tárgyalja az érdekes választási pert.

Pünkösdi mosóáru-vásárunkat

a legdivatosabb nyári ujdonságainkból, lezállított, szenzációsan olcsó árakon rendezzük meg!

- Francia mosó creppek minden színben 29.-
Fehér és színes fehérnemű batizetek 29.-
Fehér csikos függönykelme 38.-
Mintás mosó ruhabatizetek 38.-
Bordűrös és mintás mosódelénujdonságok 48.-
Egyszínű franček női fehérneműre 49.-
Garantált mosó divatmintás mouslinek 59.-
Legdivatosabb mosómarecén ujdonságok 59.-
Ripsz ruhavásznak minden színben 69.-
Egyszínű rayéciskos férfi ing ujdonság 75.-
Fehérnemű selyem lezállított ára 130.-
Divat rayé-puplin ruhákra 100 cm. széles 155.-

Harisnya áraink

- Női strapáharisnya 27.-
Női meliert sportharisnya 29.-
Női prima flórharisnya 54.-
Női egész finom flórharisnya 87.-
Női prima fátyolharisnya 91.-
Női egész finom fátyolharisnya 119.-
Női hibátlan selyemharisnya 76.-
Férfi strapazockni 15.-
Férfi meliert sportzockni 21.-
Férfi prima flórzockni 40.-
Férfi divatmintás lérfizockni 67.-

Heller-Molnár

női divatnagáruháza Cluj - Kolozsvár, Cal. Reg. Ferdinánd 15

1927-ben kibocsátott iratokért egyetlen attól le, az eljárás 1926-ban szétosztották meg. Később egy a szármári és bb rendelethez esz-sokat, mert az or- emmi nem történt perci ellen, felsőbb matkozhatik kizá- delére. A védelem falusi és városi any szerint elis- amelynek a vá- es ezzel kaposo- nálni joga van, m. hogy egyetlen adat a röpiratok ábanem mindig áttak le, akik a napjaiban rö- kúknál. tartó tárgyaláson, haligattak ki. Dél- e ki a hadbírósg adíva a védelem Lakatos Lajost felmentette a kezmenyei alól, szülő ítéletét hat 5 évre szállította pedig eltörölte. Öltés- hidat en szsze az uj zlekedni sebet hid, amely öbudai hid kö- költségei hozzá- nt 30-33 millió pitkezőst legko- kek meg és leg- A budapesti hi- erült a legtöbb, ak idején 12 és tettek ki és az A Margithid 5 ltszettel, az Er- 3 millió költség- ly szó t viselő hez tö fogva, avagy tán kénytelenek gondot kell ter- szját maguk vá- lőrti szemüveg- sárukhhoz találó ényes esetekben epoly lényeges olvasnak, avagy munkát végez- klatszerész vá- tormálja azt a étele indító ta gregőbb szak- gaton régen be- hogy mindeu titott szemüve- eneten előfor- st 2 éven át sbeli garancát hogy az intelli- előnyeit felis- partfogásukat. is Fia sz 12. szám. 64 gopa o alap:ban en eladó e p g torieie No 3

Közgazdaság

Üzemkibővitések sorozatával emelkedik a belföldi bőrpar termelése

A fogyasztás csökkenését az exportüzlet fejlesztésével ellensúlyozzák a gyárak

(Cluj-Kolozseár, április 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A belföldi bőrpar és a vele kapcsolatos iparok konjunktúrája a súlyos gazdasági viszonyok mellett is kielégítőnek mondható és a legtöbb vállalat a csökkent belföldi fogyasztást azzal igyekszik ellensúlyozni, hogy exportra dolgozik. Ezzel magyarázható, hogy a bőrpari szakmában erős tempóban megindult az üzemnagyobbítások sorozata és új cikkek gyártása.

Legújabbai a lagosi „Tannerie Silvania” bőrgyár bővítette ki üzemét és megkezdte a színes boabőrök gyártását,

amelyekben állandóan növekedő kereslet mutatkozik, mert a belföldi gyárak eddig ilyen cikkeket nem tudtak kifogástalan minőségben előállítani és így a jobb árut import utján szerezték be a fogyasztás. A színes bőrök váma azonban olyan horribilis, hogy azt a közönség ma nem képes megfizetni, viszont a belföldi gyártmányok 25-30 százalékkal olcsóbbak lesznek. A színes bőrök gyártására létesített üzemet elsőrangú külföldi szakember vezeti Szidon András vezérigazgató irányítása mellett és sikerült már a gyárnak teljesen felt-

mentes színes árut kihozni. Az üzemkibővitéssel egyidejűleg a vállalat kintönválasztotta a kereskedelmi vezetést, amellyel az egyik ismert szakmai kereskedelmi céget bízta meg. A gyár eladási irodája Kolozsváron van.

A másik jelentős üzemkibővitést az aradi Stiasznyi József és Piai Rt. kaptafáru-gyár hajlotta végre.

Ugyancsak a kereskedelmi vezetés szétválasztásával. Az üzem nagyobbításával a gyár eddigi kapacitása napi 800 pár kaptafa és 6000 pár natur, celluloid és diszarok termeléséről négyszeresére emelkedett. Ezenkívül a vállalat megkezdte saját találmányu szabatalmazott patent cipősámfák gyártását is, amit belföldön eddig még nem állítottak elő. A különválasztott kereskedelmi osztály, amely eddig is dolgozott már külfölddel, most erőteljesebben szervezte meg a gyár exportüzletét és jelenleg Bugáriában, Törökországban és különösen Magyarországon terjeszkedik, ahol 50 százalékkal olcsóbb, mint az ausztriai áru, azonkívül minőségileg is jobb a konkurenciánál. Az említett államokon kívül a Stiasznyi-cég Franciaországba is szállít.

A banktorlósok kamatai és jutalékai nem esnek aó adó. A kereskedelemügyi minisztérium intervenciójára a pénzügyminisztérium 106.410 számú végzéselem és ipar azon panaszaának, hogy egyes adóhivatalok a realizált vállalkozási haszonba felveszik azokat a kamatokat és jutalékokat is, amelyeket a kereskedők és iparosok a bankoktól felvett kölcsönökért tartoznak fizetni. A pénzügyminisztérium 106.410 számú végzéssel kimondta, hogy kellő igazolás mellett az ilyen tételeket le kell vonni a megadóztatás alá eső tiszta jövedelemből.

4:1 arányban valorizálják a főváros háborúelőtti kölcsönjeit. Annak a már másfelhónapja tartó hosszmozgalomnak a során, amely még mindig tart a bukaresti tőzsdén, tekintélyes árfolyamemelkedéseket értek el a háborúelőtti városi

kölcsönkötvények is. Általában úgy látszik, hogy évekig tartó stagnálás után a fővárosi tőzsdén újra megindul az élet és a bukaresti bankok újra felállítják tőzsdéi osztályukat, amelyek révén közönséget igyekeznek szerezni a tőzsdéi ületnek. Ujabbán a amerikai tőke is érdeklődik a román értékpapírok, különösen pedig a főváros háborúelőtti kölcsönkötvényei iránt. A washingtoni román követség utján az amerikai bankok aziránt érdeklődnek, hogy a főváros rendezte-e már a svájci, belga és német kötvénybirtokosokkal szembeni viszonyát. Erre az érdeklődésre a főváros azt a felvilágosítást adta, hogy megkezdte a kötvények kamatszolgáltatását és teljesítését, de azzal a feltétellel, hogy csupán a svájci és belga tulajdonosok kapják meg a kötvények ellenértékét, illetve kamatait, de nem aranylelben, hanem

Spanyol náthát, Idegfájdalmakat, Fejfájást, stb. azonnal gyógyít

NEURALGINE "JURIST"

KAPHATÓ N JERII
DROGERIAKBAN és GYÓGYSZERTARAKBAN

a békebeli lej négyszeres árfolyamán, vagyis hajlandó ezeket a kötvényeket 4:1 arányban valorizálni. Amennyiben a hitelezők elfogadják ezt a megoldást, a fővárosi kötvényekben újabb árfolyamemelkedés várható.

Ma avatják fel a Banca Chrissoveloni új székházát. Bukaresti tudósítónk jelenti: Szombaton délelőtt 11 órakor avatják fel Bukarestben a Banca Chrissoveloni új székházát. Az új bankpalota egyike a főváros legszebb és legnagyobb épületeinek. Az új székház a Lipsanucua 8. szám alatt van, ahová az intézet rövidesen átköltözik.

Kornield Pál báró Romániában. Báró Kornield Pál, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója rövid időre Bukarestbe érkezett, ahol résztvesz a dícsőszentmártoni Nitrogén-gyár közgyűlésén. — Ugyancsak Romániában tartózkodik Gáldy Marcel, a Budapest-Szentlőrinci Téglagyár vezérigazgatója is, aki résztvesz a vállalat érdekkörébe tartozó iparvállalatok közgyűlésén.

Lezajlott az aradi Ipar- és Népbank közgyűlése. Izgalmak között zajlott le április 25-én délután a felszámolás alatt álló aradi Ipar- és Népbank közgyűlése dr. Marcus Mihály szenátor, a Banca Romaneasca főnöke igazgatójának elnöklése alatt. A felszámolóbizottság jelentését Fejér Gábor, az Erdélyi Hitelbank vezérigazgatója olvasta fel. Esze-

rint az intézet értékesített vagyonából nemcsak a betéteseket fizették ki 60 százalékan, hanem az egyéb hitelezőket is a legnagyobb részben. Májushban, vagy júniusban a betétesek megkapják pénzük 80 százalékat, később talán 100 százalékat, esetleg kamatokat is fognak kapni. Eddig 38 millió 666.562 lej folyt be a értékesítésekből, viszont a kifizetett összeg 38 millió 666.119 lej. Ezenkívül rendelkezésre áll az Erdélyi Hitelbankban 3 millió 242 ezer lej, az Ipar- és Népbankban pedig 60 ezer lej készpénz, viszont a betéteseknek már csak 43.042 lejt kell kifizetni. Ott van még a Termény- és Áruraktár, amelyre Mairovitz Márton fakereskedő ajánlatánál 100 ezer lejjel magasabb ajánlat érkezett be és így erre a vállalatra a jövő héten új árverést tüznek ki. Boho Karoly a részvényesek érdekeinek kismémmzését tette szövé, de a közgyűlés elfogadta a felszámolóbizottság jelentését.

Lóránt Emáuel vezérigazgató eladta budapesti textilérdeklését. Érdekes tranzakció történt a napokban a magyar textiliparban: a Columbia Textilipari Rt.-ot, amelynek Obudán van a telepe, megvásárolta a Magyar Általános Hitelbank. A vállalat részvényeinek 80 százaléka eddig Lóránt Emáuelnek az Aradi Textilipar Rt. vezérigazgatójának tulajdonát képezte, míg további 10-10 százalékét részint a Kammer-gyár, részint a Columbia vezérigazgatójának, Bene Sándornak tulajdonában volt. A vállalat 1927. évi mérlege 500 ezer pengő alapitőke mellett mindössze 8795 pengő tiszta nyereséget mutatott fel. Az összes részvények 390.000 pengő vételáron mentek át a Hitelbank tulajdonába. E tranzakcióval kapcsolatban természetesen a Columbia a Szurday-konzern tagjává vált és teljesen új vezetőséget kap. A gyár harisnyagépeit a Veszprémi kötő- és szövőgyár Rt. telepére viszik dívatkötő gépei pedig alkalmasint Békéscsabára a Rokka gyárba kerülnek.

TŐZSDE

A piac megszilárdult. Bukarest áru nélkül van és a Banca Nationala egyelőre nem mutat hajlandóságot a beavatkozásra. Az exporttevékenység ezen a héten teljesen szünetelt, viszont a devizaigénylés kisebb tételekben nagyon megerősödött, különösen magyar pengőben, amit a Budapesti Nemzetközi Iásárral indokolnak. Milánó zürichi gyengülését a piac nem eszkomptálta, de Newyork emelkedését igen

DEVIZÁK	Kolozsvár	Valutapiac 1928 április 25 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
Nyitás	Zárás								
Zürich	3127-3130	—	—	4-975	3123	11035	13686	65035	1927
Newyork	162-162.0	51905	51500	254162	16170	57260	71050	3375	—
London	791-792.0	253250	253275	12402	783	219475	346712	16469	488
Páris	637-642	204250	204250	—	633	225375	279550	13280	39362
Milánó	851-858	2735	2735	131	854	301725	374350	1778250	527
Prága	481-482	153725	153775	—	480	169675	210525	—	29650
Budapest	2838-2840	906350	906300	—	2830	—	125030	58 55	—
Belgrád	—	91325	91350	—	285	1 08	—	593750	176
Bukarest	—	3240	325	1593	—	35850	44450	2110	63
Varó	—	5820	5820	—	1830	6420	796650	37830	—
Bécs	2270-2275	7300	7300	—	2280	80.850	—	47487	—
Berlin	3875-3880	1241750	1241250	—	3882	436950	16937	80715	—

Száz lej árfolyama. Zürich (uto) 325, Páris 1590, Budapest 35850, Bécs 4425, Prága 211750.

Zongorát
bizalommal a **Ullághirű**

Sternberg

cég oradeai lerakatában vásárolhat. Az összes jobb világmárkák raktáron. 5 évi jótállás **részletre is.** Kéllőzés miatt leszállított árak.

Szo...
32...
Szi...
Szomb...
ság...
gy...
ad...
Szomb...
do...
ger...
let...
Vasár...
Re...
Vasár...
(Op...
val...
So...
Hétfő...
10...
drá...
Jen...
bud...
sa...
Kedden...
ope...
mí...
Me...
zak...
Szerd...
NE...
Ma es...
Nagy es...
nak. A...
resemb...
mü héb...
magyar...
előadás...
szimpad...
játsszótá...
tikus ér...
sem tév...
bizonyo...
sikere k...
első elő...
után 5 ó...
Hétfő...
árak! F...
adása a...
hires da...
rül szín...
retében...
ségtől F...
Mihályf...
Hoykó...
közönsé...
megnézi...
helyarák...
legdrág...
legelső...
(5 szem...
széknek

Ruhák
legújabbakban készült ne
Áron Dávidnál
Cluj, Calea R.
Ferdinanda
32.

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Szombath d. u. fél 4 órakor: Tolonc. (Ifjúsági előadás olesó helyárrakkal. Szentgyörgyi István föllepésével. Bevezető adást tart dr. Kiss Ernő. Sorsz. 331).

Szombath este fél 9 órakor: A Dybuk. (Ujdonság először. Héber kabbalista legenda, 3 felvonásban. Premiére-bérlet 39. szám. Sorsz. 332).

Vasárnap 5 órakor: A Dybuk. (2-odszor. Rendes helyárrak. Sorozatszám 333).

Vasárnap este 8^{1/2}-kor: Aranyhattyu. (Operettujdonság 10-edszer. Kolbayval. Mendével, Lászlóval, Ihással. Sorozatszám: 334.)

Hétfő: Játék a kastélyban. (50, 40, 30, 20, 10 lejes helyárrak! Az évad utolsó drámai előadása! Poór Lili, Janovics Jenő dr., Mihályffy, Kemény, Hoykó Bucsuja. Az olesó hét olesó előadása. Sorozatszám: 336.)

Kedden, május 1-én: Zenebona. (Jazz-operette-ujdonság, 6 felvonásban. Premiére bérlet 40. szám. Kolbayval Mendével, Lászlóval, Ihással. Sorozatszám 335.)

Szerdán és a rákövetkező napokon: ZENEbona!!!

A színházi iroda közleményei

Ma este van a Dybuk premiéréje. Nagy estéje lesz ma a magyarszínháznak. A világ egyik legismertebb, leghíresebb szindarabjának, a Dybuk című héber kabbalista legendának lesz magyar nyelven Kolozsvárott az első előadása! Amerika és Európa minden színpadán s a világ minden nyelvén játszották már ezt a hangulatos, misztikus érdekfeszítő színdarabot. Semhol sem tévesztette el a Dybuk hatását, bizonyos, hogy nálunk is igen nagy sikere lesz. A Dybuknak ma este lesz első előadása, holnap vasárnap délután 5 órakor a második előadása.

Hétfőn este 50, 40 20, 10 lejes helyárrak! Hétfőn este lesz az utolsó előadása az idei évadnak. Molnár Ferenc híres darabja, a Játék a kastélyban kerül színre. Ennek az előadásnak keretében bucsuzik a kolozsvári közönségtől Poór Lili, D. Janovics Jenő, Mihályffy László, Kemény László, Hoykó Ferenc, Lantos Béla. Hogy a közönségnek legszegényebb rétege is megnézhesse ezt a bucsuelőadást, a helyárrakot úgy szabták meg, hogy a legdrágább helynek, a szőllvénynek (a legelső sorban) csak 50 lej, egy páholy (5 személyre) 150 lej, földszinti támlás székeknek 40 és 30 lej, erkélyszékek 20

Telefon 4-93.
írógépek
új és használt állapotban. Ugyszintén számoló és sokszorosító gépek állandóan nagy választékban kaphatók. Nagy speciális javító műhely. Írógépek karbantartását vállalom.
Finkler Antal
Cluj, Str. Reg. Maria 9.

SUBLIME
LOTION DE BOTOT

Petroleummentes HAJSZESZ azonnal megszünteti a hajhullást
Kapható: a gyógyszerárakban, drogáriák- és illatszerárakban
Vezetékvisező: B. LAX, Bucuresti, Str. Batistei 14.

lej (még az elsősorban is), állóhely 10 lej. Erre az előadásra azonban tannacos előre gondoskodni jegyekről.

Zenebona május 1-én. Az igazgató-ság óvatossággal az idény legvégére hagyta a legszenzációsabb operettját, a Zenebona című dzsessz-operettet. Ez az egyetlen operettujdonság, mely meg tud birkózni a nyári meleg varázsával és a természet vonzó szépségével. Ez az egyetlen operett, melynek kedvéért még a nyári rekkenő hőségben is bemegy a közönség a színházba. A Huzd rá Jonny a legelső zsessz-opera, a Zenebona pedig a legelső dzsessz-operett. Budapesten oly hatalmas sikere volt a Zenebonának, aminőre évtizedek óta nem volt példa. Hónapok óta adják a Fővárosi Operettszínházban s minden este megtelik a színház tapsoló. Elkéssedő közönséggel. Vége-hossza nincs az ismétléseknek s tetszésnyilvánításnak. A Zenebonának nálunk kedden, május 1-én lesz az első előadása. Kolbay Il-dikó, Mende Klári, Kiss Manyi, Kösze-gi Margit, László Andor, Ihász Aladár Leövey Leó, Réthely Odön, Fülöp Sándor lesznek a Zenebona főszereplői. A Zenebonának ezenkívül is lesz még egy különleges társattrakciója. A közönség valóságos lázzal várja a kedd estét, mert igen sokat vár a Zenebonától, de amit kapni fog, az minden vára közást felül fog múlni. A Zenebona a jövő hét minden estéjén színrekerül: Kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap.

Vasárnap Dybuk és Aranyhattyu. Holnap két előadás lesz a színházban: 5 órakor a Dybuk misztikus, héber kabbalista legenda, este háromnegyed 9 órakor pedig az Aranyhattyu című operett kerül színre, a főszerepekben Kolbay Il-dikóval, Mende Kláival, Kiss Manyival; László Andorral, Ihász Aladárral.

Corse filmszínház műsora
Szombath 5, 7, 9 órakor Natasa hercegnő Szenzációs ujdonság.
Az Edison filmszínház műsora
Szombaton, (ápr. 28.) 5, 7, 9 órakor. A férfi-csapat Clára Bawal. Premier — és a rendez neveltető műsor.
Vasárnap, (ápr. 29.) 3, 5, 7 és 9 órakor. A férfi csapat. Clára Bawal.
Hétfőn, (ápr. 30.) 5, 7, 9 órakor. A férfi csapat, Clára Bawal.

Vízmentes ponyva, zsák minden célra — eladás és kölcsönzés.
Kárpitos kellekek
Matracok és huzatok. Afrik-Seegras. Butorszövetek, zsinórok. Spárga gurtai. Ablakroletták. Kerti és piaci enyők.
Boskovics József
Cluj, Strada Regina Maria 15.
Telefon 9-10.

különlegesen berendezett
képkerepező, aranyozó
műhely. Ovál, kerek és Biondi keretek minden méretben.
Cluj, Str. Somyai Mihály
és kivülben Somyai Mihály Iuliu Maniu 7.

Teszler
posztó nagyáruházában

Nagy választék
szövet és bélésárakban

Főpostával szemben

Róth
cipő különlegességek
cipészéknél Szép-utca 2. szám alatt kőszülnek a legújabb divatu

Gummi - bélyegzőt
és nyomtatványt csakis nálam szerezheti be olcsón, szépen és gyorsan.
EUGEN KATZ
Cluj, Str. Regina Maria 37. — Könyvnyomda és bélyegzőgyár.

Asszonyom!
Gondol-e arra, hogy mi a betegség okufordása? Nem, mert ellenesetben mindenképp legfontosabbnak tartaná
ágy tollát
melyen életének legalább 1/3 részét eltölti,
fertőtlenítés
gőzölés
molyfalanítás
felélesztés
és portalanítás végett a
teljesen új rendszerű gépekkel felszerelt
Toll-megmunkáló gyárnak
Str. Jasilor (Nagyszamos-ut. 14. átadni.
A megmunkálásnál bárki jelen lehet
Néhány óra alatt a munkát elvéggezzük

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jeleget levelet csak egy továbbitunk, ha portó bélyeg mellette van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Utazók! BERKOVICSNE
vendéglője megnagyobbítva
Oradea, Str. Nicolai Iorga 19.
Zöldfa-u. Mérsceit árak. Kötőné házikonyha

T. Hölgyeim! Tekintsék meg saját készítményű bubi, transzformatio, poschtise **parókat**
Hat hónapos villanyos ondolítás, speciális, festés és minden különlegességek e szakmában. **MUZSA, Cluj Str. Memorand. 10.**

Napt 300—1500 lejt kereshet melékolglai közással. Érdeklődni „Danubia” Cluj, Reg. Ferdinand 62. 489

Hosszabb gyakorlati rendelkezés, a detail fakeskedés minden ágában jártas látalember állást változtatna. Szíves megkereséseket „Szorgalmas” jeligen kiadó továbbít. 415

Gramofon-platten von den berühmtesten jüdische Volksänger in grósten Auswahl und billigt zu haben in der Buchhandlung **Safruth** Cluj, P. M. Viteazul No 39. 415

kiadó
egy üzlet-helyiség
Anton Rosenzweig
házában
Cluj, Kolozsvár, P. Mihál Vit. 38. (volt Széchenyi-tér)

Lakást adok egy szoba takarítása ellenében. Kleiné, Király-u. 43. Értekezni d. e. 11-ig, d. u. 4 ig.

Veszek ócska téglat, ajtókat és ablakot. Címek a kadóba kerék.

Két szoba, konyha, fürdőszobás modern lakást keresek azonnaira. Cím a kiadóban.

Francia levelezést vállalkok déltől órákban. — Ajánlatokat „Diplome” jellegre a kiadó továbbít.

Román angol, francia, német, olasz, cseh-szlovák stb. fordítások. Levelek (cégeknek hónapra) kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Masolások, sokszorosítások. **Dr. Mandel,** Str. Raju (volt Kötő-u.) 3. sz. Telefon 831

Most jelent meg
SIPOS DOMOKOS:
Vágtat a halál
a korán elhunyt erdélyi író posthumus versei. A versek elé Szentimrei Jenő írt részletes életrajtot.
Ára 70 lej
KAPHATÓ
AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYVÁBAN
CLUJ

Üzletkibővítés! Mártonffy Testvérek & Co Üzletkibővítés!
szücs cég, Cluj, P. Unirii 20 szám alatti üzletét világvárosi nivóju női szövetkabát osztálylyal kibővítette. A legutolsó párisi és bécsi modellek megérkeztek. Szolid árak mellett állunk a T. közönség rendelkezésére.
Kérjük modelljeinket megtekinteni

ISTEN, EMBER, ÖRDÖG

Írta: Jakob Gordin

— Dráma 4 felvonásban. —

Fordította: Szabó Imre

Muzsik: En tudom, a zsidó mit ért ember alatt. Bizonyára nem az erőt, nem a hatalmat, nem a fölfedező képes séget. Hanem a gondot, a tepelődést, a habozást, az élet megtagadását. Sokat szemlélni és keveset cselekedni — ez a zsidó ember. Ezt az embert nem kell fölébreszteni halottaiból mert csak megmérgezi az életet! Mit néz? Ne féljen! A vért, ami magára fröcsesent már felfoxták...

Herschele: Lemosták? Lemosták vagy nem mosták le. A vére nem őrzi. Látod, akkor, amikor rajtad lát a vért, megijedtem. Félttem. Utálkoztam. De ennek a fiatal zsidónak a vére láttán fájdalom fog el, valami megmagyarázhatatlan világ-fájdalom.

Muzsik: Ostobaság, amit maga itt össze-vissza beszél. Az idegei kissé föl vannak zaklatva. Maga ugylátszik életében elszor látott ilyesmit. Jöjjön a levegőre! Friss levegő csak használ az idegeknek. Tudja, én valamikor láttam, amikor egy nagy gyárban a hatalmas lendítő kerék egy munkást magához rántott, a magasba emelt és úgy vágott le, hogy hamuvá és porrá zúzódt. (Karonfogva vezeti.)

Herschele: (Elgondolkozva) Hát így van ez! Az élet kereké magasba emeli az embert, egész magasra, azután ledobja és porrá zúzza... Porra és hamuvá!

Muzsik: Jöjjön, igyunk egy kis konyakot. Nézzék csak, milyen sápadt, habaha! Hátha, maga még mindig egy zörf ember... szokás dolga. A nagy gyárban napról napra török ki a gépek a lábukat és tépik a karokat. Meg kell egyszerűen szakni... Valamikor szentimentálisak voltak az emberek, valamikor, amikor egymással dolgoztak. De most, hogy gépekkel dolgoznak, nincs szentimentalizmus közöttük. Az ember akárcsak a gép, pontos és hideg. Az ember megszűnt emberré lenni gép lett. hehehe! (Mindketten el. A gyári zakatolás ismét hallatszik. Füg-göny néhány pillanatra összemelegy.)

Változás

(Herschele szobája. Könyvszekrény amelyen tokban hever a hegedű. Íróasztal a szoba közepén, a közelben vasszekrény. Néhány szék. Leizer és Pesze szomorúan ülnek. Freide, ide-oda sélőlgat és síró hangon dudolja maga elé a Mizmor lo Dovid című dalt A szin lassan elhomályosul.)

Pesze: Mi bajod van Freide gyerekem? Beteg vagy talán?

Freide: Valami, akárcsak egy kicsit úgy szívja a véremet. Semmi nem bán, de semmiben nem találok örömet. Nem találom a helyemet sehol. (Kivieszi a hegedűt a tokból és szomorúan nézi.)

Leizer: Miért van ez felkem Freide?

Freide: Magam sem tudom. Hirtelen jön az ilyen bosszúság, az ilyen szív-fájdalom.

Pesze: Jaj nekem! (Leizer felé) Szeretnék átjutni, szeretném megtudni, mi van odaát. De nem akarom egyedül hagyni.

Leizer: Senkit nem engednek be, asszonyokat meg azután sehogysem... Kizavarták, mint a libákat, mert a doktor éppen most operál. (Kivülről zaj) Félek, hogy a badchen ara és fia jön.

Herschele és Muzsik

Herschele: (Nagyon szomorúan) Mi csoda vendégek az irodában! Mit csinász, Freide felkem? Bejöttél még is a szobámba? Látni akarsz?

Freide: Be szoktam jönni gyakra-ban ide és mindig azzal a gondolattal, hátha hallom a hegedűt. De a hegedű hallgat és úgy fekszik itt, mint egy halott, pedig valamikor milyen szépeket mondott. Hogy szeretném hallani,

mint egykor. Mit is mondott akkor. Látom, engem megesalt. Nem az igazat mondotta!

Herschele: (Visszateszi a hegedűt a tokba) Nyugodj meg, Freide, nagyon kérlek, kíméld magad és kíméld engem is!

Freide: (Elmélázva) Hosszu, szürke napok követték egymást, nincs se világosság, se sötétség; sem hideget, sem meleget nem érzek, nincsenek kívánságaim, nincsenek örömeim!

Herschele: Nincs öröme az embernek kint a gyárban és nem talál örömet az otthonában. (Sóhaj.)

Freide: Ertem, értem, Gyere, néni a szobámba, a bácsi bizonyára számol-gatni akar és megégyezzen megakarja olvasni a pénzt... A pénz cseng, a hegedű hallgat... Reb Uriel, amióta maga elhozta a fonyereményt, azóta mi mindent eljátszottunk.

Pesze: Mindenki veszít és a nyere-mény senkinek nem használ!

Muzsik: (Herschele felé) Azt hiszi, nincs nekik igazuk? (Odamegy a szekrényhez és kinyitja.) Nézzen ide, itt van mit számolgatni és olvasni. (A két nő el.)

Herschele: (Leül) A pénzt már át olvastam és a számadásokat pedig még van időm megcsinálni.

Leizer: (Egész idő alatt üledten állott egy sarokban. Most ki akar jutni az ajton.) Jó...

Herschele: Bocssáson meg apám, ne fusson el, szeretnék mondani magának valamit. Most magunk között vagyunk és mondhatom, nagyon megbántam apám, hogy öregségére idegenek közé küldtem.

Muzsik: Ime keresi a badchenben az embert.

Leizer: Én nem vagyok idegen közöttük. Eframmal, a muzsikussal nagyon jól megvagyunk. Mindig van miről beszélni. Visszaemlékezünk a régi jó időkre és valahogyan eljutunk az időt. Megmondom neked az igazat, én azoknál az idegeneknél otthon vagyok, de itthon bizony idegen voltam. Erts meg jól, azoknál ott nincs melankólia, nincs elborulás. Ha van mit enni, akkor az ember eszik, ha nincs, vicceket mondunk el egymásnak, ösz-szeveszünk, kibékülünk, nevetgélünk leülünk kárvízni, egyszer-egeter felvesszük a hegedűt. Ott kiélem magam teljesen, badchen vagyok. Tudom te ezt rósted, azonban ott badchennek lenni épen helyénvaló. Persze, én nem kénszeríthetek, hogy Efraimnak hízz egy öreg emberért, egy öreg apáért.

Herschele: Nem, nem apám, mént isten, én nem így gondoltam. Te nem értetted meg engem...

Leizer: Azt akarom mondani, ha nem is fogsz fizetni, azért Efraim engem nem fog kizavarni. Szegény em bereknél ez nem sokat számít. De kérdem magamtól, mit csináljak én itt? Nincs nekem itt semmi keresni valóm. Jó napot kívánok... De már látom esteledik. Azt mondom hát, jó éjszaka! (El.)

Muzsik: Nem kell úgy megijedni az embertől. Hehehe! Reb Hersch! Tudja meg, minden emberben benne van a badchen.

Herschele: Igon?! De minden badchenben benne van az ember is. Te jól tudod, akármi legyen gazdag is, akármi-lyen tekintélyesek is vagyunk, még is félünk embertől. Amikor templomot építettünk, vagy amikor például fel-akartam építeni a kórházat, vagy apám helyett kifizetem a kosztot, min-dig úgy éreztem, hogy ezt az embe-rektől való félelmemben csinálom. Egy nagy adósságnak kis részét fizet-jük és azt hisszük, hogy be tudjuk csapni az embereket, meg tudjuk vásárolni őket. Muzsik én mondom, sem-

mitől a világon nem fél az ember any-nyira, mint az embertől. (A szin még jobban elcsotetedik.)

Muzsik: Nem értem! Tudom, félünk az istentől. Vannak, akik az ördögöt félnek, de maga egészen különös em-ber. Maga az, aki az embertől fél. Mi az? Talán olyan mindenható az em-ber?!?

Herschele: Istentől még jobban ki lehet jönni. Az ördöggel senki nem tö-rődik. De az emberrel? A bölcsenél azt mondják: A bűnök, amiket ember istennel szemben elkövet, arra van bünbocsanat, engesztelőnapkor. De a bűnök, amiket egyik ember elkövet a másikkal szemben, ezekre nem hasz-nálnak a könyvek, a kegyes adomá-nyok, az imák. (Zaj kívülől.) Psz! Mi van odakint?

Zsidó munkások, Dobe és Cipe
(A muakasok a két nőt karjukon ki-sérik be. Dobe és Cipe sírnak.)

Egy munkás: Ne tessék haragudni, reb Herschele, a doktor mondotta, hogy kísérjük őket ide az irodába, mert nem lehet miattuk befejezni az operációt... Csak erőszakkal lehetett őket idehozni. (A munkások el.)

Herschele: (Gyöngéden) Menjetek szépen be... gyerekek... Ott benn van-nak a miénk is Karonfogva viszi őket)

Dobe: Jaj istenem, most már tudom, mit jelent, amit a mult héten álmod-tam, hogy elvesztettem az egyik fog-amat. Nem a fogamat vesztettem el, hanem az egyik szememet szurták ki. Az egyetlen gyermekemet tette maga nyomorékává!

Cipe: Ne beszélj anyosom! Hiszen ő itt a háziúr. És mit törődik egy ur az ilyesnível. Motelének nincs keze, majd fog dolgozni más helyette. (Sir.)

Herschele: Drága Cipe, nem va-gyok a te háziúr, én a nagybátyád és a sógorod is vagyok.

Cipe: Amióta elvált a nénitől, azóta maga nem a bácsim. És azzal, hogy boldogtalanná tette a hugomat, meg-szűnt a sógorom lenni. (Mind a ketten el a belső ajton.)

Herschele: Mindenki idegen hoz-zám, mindenki az ellenségem. Milyen különös! Mindenki rokona akar lenni a gazdagnak, mindenki nagyra becsü-li a barátságát. De olykor eljön annak az ideje, amikor az igazat mondják és ilyenkor úgy beszélnek, ahogy érez-nek. Ilyenkor látni lehet, mennyire gyűlölnék, milyen idegenek. Az ember csak álmlában látja magát a roko-nokkal, a valóságban egyedül van, nagyon egyedül... Muzsik nagyon kérlek, most hagyj magamra!

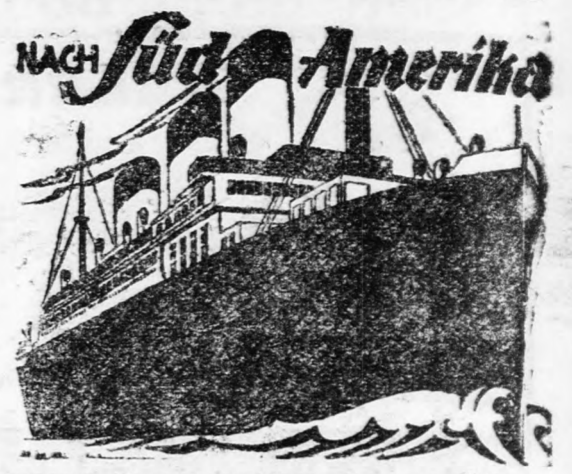
Muzsik: Nem hagyhatom magára. Nagyon félek, mert maga nagyon ide-ges és túlságosan el van foglalva az emberrel...

Herschele: Nem tudsz rajtam most segíteni! Gazdaggá tudtál tenni, nagy-gyá, híressé, tiszteletet tudtál szerez-ni nekem. De nem tudtál boldogítani, nem tudtál megnyugtani, nem tudtad beteg felkemet meggyógyítani. Erre képtelen vagy. Nagyon kérlek, hagyj most magamra!

Muzsik: (Gúnyosan) Ime, az ember egyedül akar maradni. Egvedül nél-külem.

Herschele: Igen, igen, eregy, egye-dül akarok lenni, hallod?! Azt mon-dom neked, eregy! (Muzsik kifelé megy.)

Muzsik: (Az ajtóban) Nem jó az ilyen üzletárs. Ugy látszott, mintha együtt lenne már nála a boldogság minden kelléke és mégsem tudja ma-gának megszerezni a boldogságot, se-gíteni akarsz rajta? Egy ideig lehet őt vezetni, de azután körülnéz, megbánja a dolgot és vezetélni szeretne. Nem hallgat a szavadra, hanem arra hallgat amit az ember mond. Az ember! Igen, az ember az ő mindensége. Nem lehet

HAMBURG-SÜD és BALTIC-AMERICA-LINE

A legnagyobb, a legmodernebb és leggyorsabb gőzhajó Dél-Amerikában!!

Rendszeres indulások: HAMBURG-ból és DAN-ZIG-ból ARGENTINIA-ba URUGAY-ba BRAZILIA-ba az EGYESÜLT ALLAMOK-ba és CANADA-ba a „Cap Arcona”, „Cap Polonio”, „Cap Norte”, „Monte Sarmiento”, „Monte Olivia”, „Monte Cervantes”, „Polonio”, „Estonia”, „Lituania” s. b. kényelmes gőzhajókkal, Hamburg-Brazília 12 nap alatt! Ham-burg-Argentína 15 nap alatt!

Menetjegyeket és díjtalan felvilágosítást küld **HAMBURG-SÜD**

Bucuresti, Bulev. D. Nicolai Goleacu 41 bis (a Gara de Nord kijárataán)

TIMISOARA, I. C. Brătianu No. 6
CERNAUTI, Regele Ferdinand 27.
CHISINAU, Negustorilor 22.

üzletet csinálni az ilyenekkel! (El.)

Herschele: Magam sem éreztem mostanig, milyen idegen, milyen nyomorult lettem. Nincs barátom, nincs egyetlen emberem az egész világon, akihez eljöhethék és megmutathatnám az én széjjeltépett szívemet. Nincs senkim, aki előtt kishatnám magamat akinek elmondhatnám tévedéseimet és akikől elvárhatnám a remény és vigasz szavait. Saját apám nem érzi otthon magát nálam, egyetlen fiánál. És a feleségem? Nem tudom megérten őt, mert üzleteim lekötötték és nem volt időm arra, hogy megszerezsem a barátságát. Be kell vallanom, hogy az elvált asszony valamikor leghűsebb barátom volt a világon és most... most idegenek vagyunk. Akármilyen rosszat követtem volna el, ez az asszony meg tudott volna nekem bocsátani, mert őszinte igaz barátom... Az igaz barátság nem ismer száma-dásokat...

Pesze

Pesze: Nincs itt valaki, akit alkoholt-ért küldhetnék? Szegény Cipe minden percben rosszul van.

Herschele: Jó, hogy kijött, szeret-nék magával beszélni...

Pesze: Beszélni? Talán ne most, amikor maga egyedül van itt. Egvedül idegen férfival zsidó asszony nem maradhat egy szobában.

Herschele: Maradhat, nem olyan nagy bűn...

Pesze: Nem, nem... Nem is tudom, miről beszéljek magával. Azt se tudom maga mit beszélhet velem. Hogy most már idegenek vagyunk egymáshoz... De mit ill a sötétben? Szóljak, hogy hozzanak be lámpát? (Az ajtóhoz megy és kiszól. (Hozzanak be lámpát!) Szolga lámpát hoz. (El.)

Pesze: (Felre) Jaj nekem, nincs aki-vel kibeszélhesse magát Herschele. (Az ajtóhoz megy.)

(Vége következik.)

HOTEL LOUVRE

Bukarest, Str. Carol 4.

Teljesen átalakítva és szépen bútorozva újból

megnyilt.

Szoba 100 leitől felfelé kapható. Az igazgalóság